

Výroční zpráva

o činnosti školského zařízení

za školní rok 2016/2017

Diagnostický ústav a Středisko výchovné péče,

Praha 4, Na Dlouhé mezi 19

Praha 31. října 2017

Obsah:

1)	Základní údaje	str.	3
2)	Personální zabezpečení činnosti		7
3)	Organizační struktura		8
4)	Zpráva o činnosti úseku pro diagnostiku, terapii a koordinaci sítě		10
5)	Zpráva o činnosti úseku sociálně právního a správního řízení		13
6)	Hodnocení výchovně vzdělávací činnosti		
	Základní diagnostický pobyt - oddělení A		17
	Základní diagnostický pobyt – B		18
	Úsek vzdělávání a profesní přípravy		20
	Oddělení dlouhodobého pobytu – studijní (D)		21
	Oddělení dlouhodobého pobytu – matky s dětmi (M)		23
	Oddělení preventivního terapeutického pobytu (R)		25
	CESTA Řevnice – terapeutický pobyt specializovaný		28
7)	Zpráva o činnosti Střediska výchovné péče		
	Ambulantní oddělení v Příbrami, Školní 129		35
	Ambulantní oddělení v Praze 12, Rakovského 3138		43
8)	Zpráva o činnosti školní jídelny		53
9)	Další vzdělávání pedagogických pracovníků ve šk. roce 2016/17		55
10)	Základní údaje o hospodaření za kalendářní rok 2016		56

<i>název školského zařízení:</i>	Diagnostický ústav a Středisko výchovné péče, Praha 4, Na Dlouhé mezi 19
<i>sídlo školského zařízení: (korespondenční adresa)</i>	Na Dlouhé mezi 69/19 147 00 Praha 4 – Hodkovičky
<i>IČ</i>	61 38 63 08
<i>bankovní spojení:</i>	Komerční banka Praha 4, č. účtu: 6285790217/0100
<i>telefon:</i>	241 727 763, 241 723 646
<i>fax:</i>	241 729 185
<i>e-mail:</i>	info@dum-praha.cz
<i>internetové stránky:</i>	www.dum-praha.cz
<i>úřední hodiny pro veřejnost:</i>	pondělí – čtvrtek 9⁰⁰ - 15⁰⁰ hod. neděle 13⁰⁰ - 17⁰⁰ hod.
<i>způsob zřízení:</i>	příspěvková organizace
<i>název zřizovatele:</i>	Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy ČR
<i>vedení školského zařízení:</i>	ředitel: PaedDr. Jan Toman
<i>hlavní činnosti zařízení:</i>	diagnostika, výchova, vzdělávání, terapie, ubytování, stravování, prevence rizikového chování

Diagnostický ústav a Středisko výchovné péče je zařízení zaměřené na psychosociální problémy a poruchy v chování zejména u dívek ve věku 15 – 18 let. Základní diagnosticko-terapeutický program v rezidenční (pobytové) formě a navazujících ambulantních formách je realizován v sídle organizace, jednotlivé specializované programy pak na odloučených pracovištích. Ty se věnují problematice nezletilých matek s dětmi, problematice klientek s prodlouženým pobytovým programem, další odloučené pracoviště je zaměřeno na program pro problematické uživatelky drog. Odloučenými pracovišti jsou také samostatné byty v aglomeraci Prahy. Etiologicky spadají řešené potíže do oblasti zdravotní, sociální, ale zejména psychosociální ve smyslu poruch ve vztazích a vývoji osobnosti. Další částí organizace je středisko výchovné péče s ambulantními pracovišti v Praze 12 – Modřanech a Příbrami. Součástí organizace je školní jídelna, která zajišťuje dieteticky řízené stravování v celodenních režimech jednotlivých programů, včetně odloučených pracovišť.

Diagnostický ústav a Středisko výchovné péče vykonává činnost těchto škol a školských zařízení:

- Diagnostický ústav kapacita 72 lůžek

místa poskytovaných služeb:

- Na Dlouhé mezi 69/19, 147 00 Praha 4
- Na Dlouhé mezi 491/13, 147 00 Praha 4
- Nad Belárií 2048/25, 143 00 Praha 4
- Rakovského 3138/2, 143 00 Praha 4
- Pod Lipami 2514/70, 130 00 Praha 3
- Jablonecká 413/52, 190 00 Praha 9
- Skryje nad Berounkou 119, 270 42
- Sádecká 169, 252 30 Řevnice

- Středisko výchovné péče ambulance

místa poskytovaných školských služeb:

- Rakovského 3138/2, 143 00 Praha 4
- Školní 129, 261 01 Příbram VIII.

- Školní jídelna kapacita 100

místa poskytovaných služeb:

- Na Dlouhé mezi 69/19, 147 00 Praha 4

- Školní jídelna – výdejna kapacita 32

- Sádecká 169, 252 30 Řevnice

Základní údaje o školském zařízení – popis hlavní činnosti:

Diagnostický ústav a Středisko výchovné péče Praha 4, Na Dlouhé mezi 19 byl zřízen MŠMT zřizovací listinou čj. 28 385/91-23 ze dne 16. 12. 1991. Dle zřizovací listiny plní diagnostické, výchovně vzdělávací a preventivní úkoly. Jeho činnost je zaměřena na řešení psychosociálních problémů nezletilých dívek ve věku 15 – 18 let, u kterých zpravidla soud rozhodl o obligatorní výchově (zákon 109/2002 Sb., ve znění pozdějších předpisů). Zařízení je spádové pro Čechy, ve školním roce 2015/16 bylo k pobytu přijato a komplexně vyšetřeno 127 dětí. Dvě ambulantní oddělení středisek výchovné péče evidují v tomto školním roce 618 klientů.

Zatímco v minulosti byly zcela pokryty požadavky regionů tak, aby nevznikaly „čekací lhůty“ v umístění dětí, ve sledovaném školním roce je kapacita základního programu překračována, vzniká nezbytnost koordinovat nástupy klientek podle naléhavosti a nevyzpytatelné vůle soudců. Kriticky je v daném roce omezena možnost přijímat děti na žádost rodičů. Ti se pak v nouzi obracejí se žádostí k soudu o obligatorní řešení.

Organizace zajišťuje komplexní vyšetření a pomoc v oblasti psychologické, speciálně pedagogické, sociální, zdravotní u klientek, jejichž problémy aktuálně nelze řešit v rámci rodiny, protože rodina vyčerpala všechny prostředky k nápravě, nebo rodina není schopna problém nezletilé řešit. V chování těchto nezletilých jde často o útoky z domova, záškoláctví, porušení vztahů k rodičům a autoritám; ohrožení návykovými látkami a kriminalitou.

Organizace výchovně terapeutických aktivit je z pohledu programu pobytu členěna na oddělení, ta pak na výchovně terapeutické skupiny. Mimo hlavní budovu je umístěno oddělení s dlouhodobým pobytem – studijní, oddělení pro matky s dětmi, oddělení s preventivním pobytem a od 1. 1. 2014 také oddělení Cesta Řevnice pro mládež ohroženou drogovou závislostí. Ubytování je zajištěno na zpravidla dvoulůžkových pokojích s vlastním sociálním zařízením.

V období od 18. 5. 2010 do 17. 5. 2013 realizoval Diagnostický ústav tříletý projekt v rámci Operačního programu Vzdělávání pro konkurenceschopnost s dlouhodobým metodickým dopadem (udržitelnost do 2018) s názvem „Alternativa – Integrativní programy pro mládež v ústavní výchově“. Program byl zaměřen na dvě klíčové aktivity:

- Samostatné bydlení klientů před, při a po ukončení pobytového programu v obligatorní péči s cílem vytvořit metodický koncept této formy práce a s ideou, že každé dítě v obligatorní péči, které nevracíme do rodiny, by mělo programem samostatného bydlení projít.
- Druhá klíčová aktivita je zaměřena na vzdělávání a výcvik ped. pracovníků všech zařízení ve spádové síti ve smyslu práce (spolupráce) s rodinou. Vzniklý metodický koncept se stal součástí standardní práce těchto zařízení. V průběhu období udržitelnosti projektu ve školním roce 2015/16 je naplňován program samostatného bydlení ve cvičných bytech organizace a stabilizována práce s rodinou dítěte v ústavní výchově.

Zásadním úkolem organizace jako celku v hodnoceném roce byla reflexe společenského dění, zejména vlivu změn v legislativě. Zvláště v metodikách základního diagnosticko-terapeutického programu bylo nezbytné měnit celkový koncept. Z programů cca osmitýdenních, které byly postaveny na vysoké vnitřní dynamice a motivovanosti klientek ke změnám a spolupráci, a které se dlouhodobě ukazovaly jako velmi efektivní, přejít na programy, které nemají logický motivační vrchol a formální dynamika je z velké části určována nahodilostí úředního rozhodování. Vytváření efektivních a smysluplných programů v nekonceptním legislativním prostředí je problematické. Nezbytné změny v metodice přinesly mnoho úkolů v odborné práci, organizaci práce, přinesly požadavek vysoce nadstandardní angažovanosti pracovníků, přinesly požadavek nadstandardních výkonů u všech pracovníků až na hranici možností.

Personální zabezpečení činnosti:

Mgr. Jana Cvetlerová

V kalendářním roce 2016 měl Diagnostický ústav a Středisko výchovné péče 90,03 přepočteného počtu zaměstnanců. Z toho je 71,00 pedagogických pracovníků.

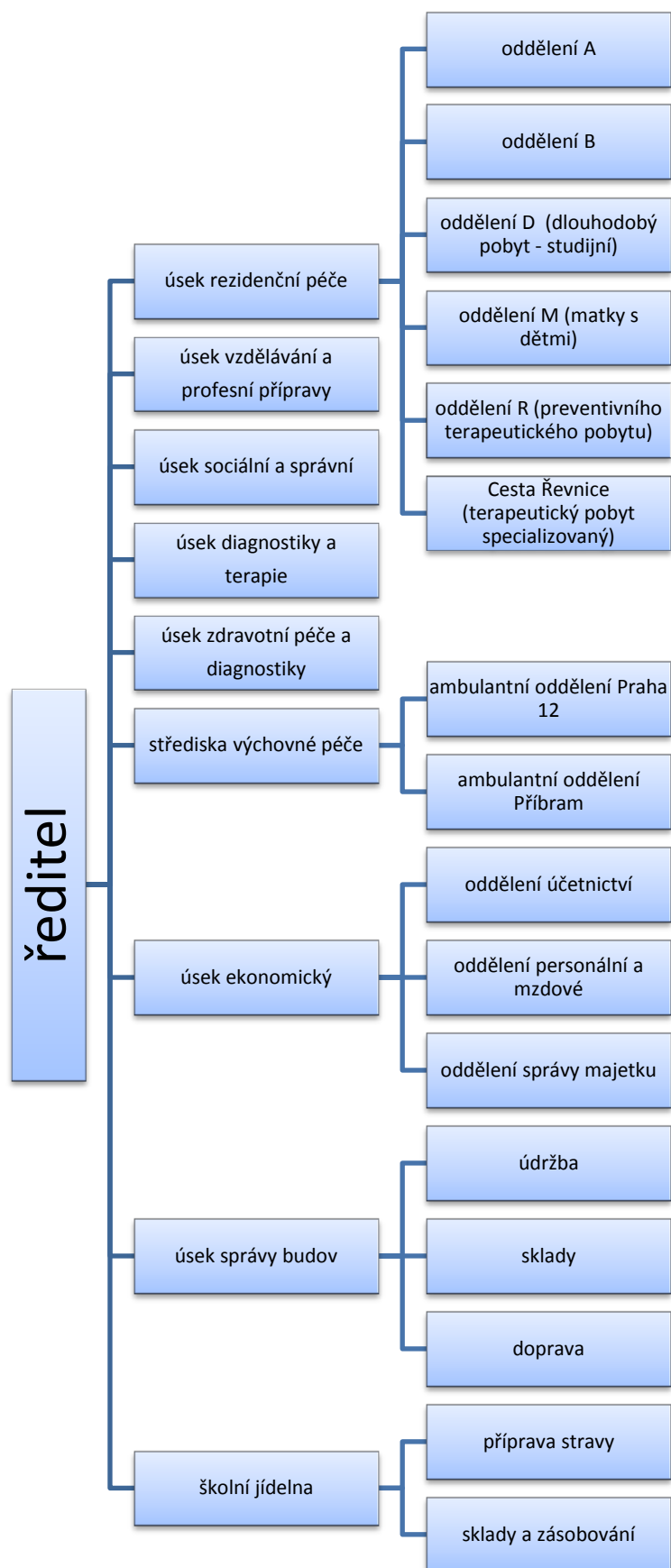
V roce 2016 v programech Diagnostického ústavu pracovalo 7 speciálních pedagogů - etopedů, 38 odborných vychovatelů, 27 asistentů pedagoga, 9 psychologů, 2 sociální pracovníce a další zaměstnanci zajišťující provoz organizace.

Na ambulantních pracovištích Středisek výchovné péče bylo zaměstnáno 5 speciálních pedagogů, 6 psychologů a 1 sociální pracovníce.

Na oddělení Cesta Řevnice pracovalo 16 pedagogických pracovníků.

V žádném z ukazatelů nebyl překročen limit zaměstnanců. Stejně tak byl dodržen limit na platy.

Organizační struktura

Zastupování ředitele:

1. Zástupce pro diagnostiku a terapii
 - *Mgr. Markéta Véllová*, speciální pedagog ve funkci vedoucí úseku diagnostiky a terapie
2. Zástupce pro vzdělávání a profesní přípravu
 - *PaedDr. Marcela Polášková*, speciální pedagog – učitel
3. Zástupce pro věci personální
 - *Mgr. Jana Cvetlerová*, speciální pedagog ve funkci vedoucí oddělení
4. Zástupce pro hospodářskou činnost organizace
 - *Libuše Doleželová*, hlavní účetní ve funkci vedoucí ekonomického úseku

V nepřítomnosti ředitele je jeden ze zástupců pověřen zastupováním ředitele v plném rozsahu, s výjimkou smluvních vztahů a rozhodnutí s nepřiměřeným či dlouhodobým ekonomickým a personálním dopadem pro organizaci.

Řízení úseků provozu:

1. Diagnostiky a terapie	<i>Mgr. Markéta Véllová</i>
2. Sociální a správní	<i>Bc. Lucie Raková</i>
3. Vzdělávání a profesní přípravy	<i>PaedDr. Marcela Polášková</i>
4. Ekonomicko-hospodářský	<i>Libuše Doleželová</i>
5. Správa budov	<i>Ing. Josef Vostatek</i>

Řízení organizačních celků a součástí:

Školní jídelna:

Bc. Jan Kopecký

Pobyťová oddělení:

1. Základní diagnostický pobyt – oddělení A	<i>Mgr. Jitka Holakovská</i>
2. Základní diagnostický pobyt – oddělení B	<i>Mgr. Kristina Štětínová</i>
3. oddělení dlouhodobého pobytu
– studijní (D)	<i>Danuše Procházková</i>
4. Oddělení dlouhodobého pobytu
– matky s dětmi (M)	<i>Mgr. Jana Cvetlerová</i>
5. Oddělení preventivního terapeutického pobytu
(R – Rakovského)	<i>PaedDr. Ivo Kalvínský</i>
6. Cesta Řevnice – terapeutický pobyt specializovaný	<i>MUDr. Michaela Chrdlová</i>

Střediska výchovné péče:

7. Středisko výchovné péče Praha 12, Rakovského 3138
– ambulance *PaedDr. Jolana Marková*
8. Středisko výchovné péče Příbram, Školní 231
- ambulance *Mgr. Ing. Jana Eliášová*

Zpráva o činnosti úseku pro diagnostiku, terapii a koordinaci sítě

Mgr. Markéta Véllová

V průběhu roku 2016/17 zajišťoval činnost úseku tým pracovníků s následujícími odbornostmi:

Speciální pedagogika, etopedie, klinická psychologie, psychiatrie, zdravotní péče.

Odborná činnost pracoviště byla realizována především v následujících oblastech:

Diagnostika

- Psychologické vyšetření, zaměřené na diagnostiku struktury osobnosti, úrovně intelektových a kognitivních schopností v kontextu předchozích závěrů psychologických pracovišť a výchozích anamnestických údajů
- Speciálně pedagogické vyšetření zahrnující diagnostiku úrovně školních znalostí a specifických vzdělávacích potřeb, profesní profilaci a návrh odpovídajícího vzdělávacího programu
- Etopedické vyšetření mapující míru a oblasti rizikového chování
- Vyšetření zaměřené na status a dynamiku vztahů k sobě, rodičům, skupině, autoritám
- Zdravotní vyšetření s příp. návrhem léčebného plánu, zahrnujícího zajištění odpovídajících vyšetření a intervencí na specializovaných lékařských pracovištích
- Zpracování Programu rozvoje osobnosti dítěte na základě identifikace individuálních potřeb dítěte a stanovených cílů

Terapie a poradenství

- Individuální a skupinová práce zaměřená na posilování psychosociálních a komunikačních dovedností, trénink modelových situací, posilování zdravějších interpersonálních vztahů, řešení zátěžových situací, sebepojetí aj.
- Práce s rodinou – rodinné poradenství a terapie
- Adiktologické poradenství
- Prevence rizikového chování, snižování vulnerability
- Motivační rozhovory
- Práce se selháváním
- Posilování resilience
- Práce s koncepcí a realizací úspěšné role

- Individuální vedení a podpora dítěte v naplňování cílů Programu rozvoje osobnosti dítěte

Intervence

- Krizová intervence
- Spolupráce se školami k zajištění kontinuity vzdělávání během diagnostického pobytu formou individuálního studia nebo formou docházky z DÚ, zajištění odpovídajícího typu studia klientkám, přicházejícím do DÚ bez, nebo z nevhodného školního programu
- Zajišťování adiktologické péče, spolupráce s adiktologickými pracovišti v přípravné fázi před vstupem klientky do specializovaného adiktologicky zaměřeného programu i v průběhu léčby
- Spolupráce se zainteresovanými institucemi, neziskovými organizacemi apod. k zajištění alternativního programu během diagnostického pobytu nebo po ukončení péče, především u klientek s blížícím se dovršením 18. roku věku
- Účast na případových konferencích, pořádaných OSPOD
- Organizace a vedení případových setkání v DÚ a SVP
- Spolupráce s odloučenými pracovišti a zajištění odpovídajících intervencí klientkám při přechodu na oddělení pro dlouhodobý pobyt a v průběhu tohoto pobytu
- Intervenční výjezdy do DD a VÚ za účelem diagnostiky a návrhu dalšího programu pro klientky selhávající v plnění individuálního programu v režimu příslušného typu zařízení

Další činnost pracoviště:

- Vedení ambulantních programů – kontinuální ambulantní péče pro klientky a jejich rodiny po ukončení rezidenční péče, příp. po ukončení obligatorní výchovy
- Koordinační činnost a metodická podpora v zařízeních pro výkon ústavní péče ve spádové oblasti DÚ a SVP včetně metodické podpory v oblasti zavádění a realizace Standardů kvality péče o děti ve školských zařízeních pro výkon ústavní a ochranné výchovy a preventivně výchovné péče
- Odborná spoluúčast při rozhodování OSPOD o nařízení předběžného opatření příp. ústavní výchovy, případně při přehodnocení individuálního plánu dítěte s již nařízenou ústavní výchovou formou expertního posudku

- Organizační a obsahové zajištění odborných praxí a stáží

Spolupráce s VŠ v průběhu školního roku 2016/17:

- Univerzita Karlova
- Univerzita Jana Amose Komenského
- Pražská vysoká škola psychosociálních studií

Personální obsazení:

Mgr. Markéta Vélová	speciální pedagog, vedoucí úseku
Mgr. Tereza Konrádová	psycholog
Mgr. Kamila Prokešová	psycholog
Mgr. Naděžda Chodounská	psycholog
Mgr. Adéla Kozárová	psycholog
PhDr. Marie Šimová	psycholog
PhDr. Karel Peřina	psycholog
MUDr. Richard Zajíc	psycholog
Mgr. Miroslava Hájková	zdravotní sestra

Zpráva o činnosti úseku sociálně právního a správního řízení

Bc. Lucie Raková

Úsek sociálně právní a správního řízení je vedle základní sociálně právní agendy spojen s administrací klientek a správních souvislostí. Úsek je součástí týmové spolupráce v rámci diagnostického ústavu. Při účasti na pedagogických poradách se spolupodílí na diagnostických úkolech, aktivně vstupuje do dynamiky pobytu klientek, spolupracuje s rodiči případně osobami odpovědnými za výchovu, pracovníky oddělení sociálně právní ochrany dětí a dalšími institucemi. Dále připravuje podmínky spolupráce s rodinou, koordinuje přijímání i ukončení pobytu klientek. Tento úsek je prostředkem komunikace jak s veřejností, tak s odbornými pracovníky, kteří využívají služeb diagnostického pobytu a preventivně výchovného pobytu.

V tomto hodnoceném roce se sociální úsek stále potýká s trvajícím problémem, který nastal změnou legislativy v roce 2014 (Občanský zákoník). Tato změna výrazně zkomplikovala přijímání klientů do zařízení a následně také výrazně ovlivnila dobu pobytu klientek v zařízení. Zásadní změna nadále, jako i v předešlém roce, nepříznivě ovlivňuje umisťování klientek v rámci obligatorní výchovy do odpovídajících programů jiných specializovaných pracovišť. Takové umístění klientky není možné bez rozhodnutí soudu. Pobyt jednotlivých klientek se tak v zařízení prodlužuje i přes zákonnou dobu, (zpravidla nepřesahující 8 týdnů ze zákona č.109/02Sb.). Vzhledem k tomuto zdlouhavému procesu se tedy mění i práce s klienty, což může někdy být i v rozporu s individuálním plánem a zájmem dítěte.

Ve školním roce 2016/2017 úsek stále koordinoval přijímání dětí k diagnostickému pobytu. Přesto se střídala období, kdy byl evidenční stav výrazně překročen s obdobím v počtu přijatých srovnatelným s formálně daným evidenčním stavem. Aktuálně k měsíci září 2017 není zatím vytvořeno pořadí klientů čekajících na přijetí, ale příjmy jsou plánovány. Problémy s obsazeností našeho zařízení vznikají z důvodu čekání na nařízení (a dále nabytí vykonatelnosti nebo právní moci) soudních rozhodnutí o umístění či přemístění dítěte do jiných zařízení.

Část úkolů úseku v oblasti správního řízení zajišťuje sociální pracovnice Bc. Monika Bothová. V souvislosti s agendou příspěvku na úhradu péče zajišťuje platby příspěvků na

péči, vyřizuje s klientkami, případně jejich zástupci, dávky státní sociální podpory. V souvislosti s vyřizováním příspěvků a úhrady plateb komunikuje s Českou správou sociální zabezpečení, zdravotními pojišťovnami v rámci pojištění a konkrétními úřady práce. Pravidelně pak ve spolupráci s ekonomickým úsekem zpracovává inventarizaci pohledávek. V souvislosti se změnou zákona o státní sociální podpoře přibyla agenda dokládání potvrzení potřebného k vyřízení přídatku na dítě a to ke každému čtvrtletí. Z tohoto důvodu byla navázána ještě četnější spolupráce s úřady práce a externími školami, které klientky navštěvují.

Za úsek správního řízení byla navázána spolupráce s advokátní kanceláří v souvislosti s dlužnými částkami na ošetřovném.

Jako každý rok úsek spolupracoval v rámci odborných praxí se studenty VOŠ, VŠ a univerzit z oboru sociální práce. Praxe vždy probíhají pod vedením konzultanta pro praxe, tedy konkrétního vedoucího úseku.

Úsek plnil Plán kontrolní a řídicí činnosti na dané období, dále úkoly vyplývající z jeho náplní práce a potřeb instituce, úkoly z provozních porad aj.

Organizační struktura úseku:

- Vedoucí sociální pracovnice: Bc. Lucie Raková
- Sociální pracovnice: Bc. Monika Bothová (agenda příspěvku na úhradu péče)
- Sociální pracovnice: aktuálně neobsazeno

Kontaktní údaje:

- Tel.: 241 723 646, 777 205 502
- E-maily:
 - rakova.l@dum-praha.cz , telefonní klapka 211
 - bothova.m@dum-praha.cz, telefonní klapka 216
- Pracovní doba:
 - pondělí, středa 8:00 – 17:30
 - úterý, čtvrtek 8:00 – 16,30
 - pátek 8:00 – 14,30

Kapacita zařízení dle stavu k 1. 1.2017:

Tabulka č. 1

Lůžková kapacita celkem	72
Základní diagnostický pobyt	30
Oddělení pro nezletilé matky s dětmi	5+5
CESTA Řevnice– oddělení s výchovně léčebným režimem pro mládež ohroženou drogovou závislostí	12*
Oddělení D – dlouhodobý pobyt studijní	10
lůžkové odd. Rakovského - preventivní pobyty	10

*Aktuálně je kapacita oddělení CESTA Řevnice snížena na 6 klientů z důvodu rekonstrukce objektu

Statistika za školní rok 2016/2017

Časové rozmezí: 1. 9.2016 – 31. 8.2017

Tabulka č. 2

Děti přijaté do Diagnostického ústavu a Střediska výchovné péče	Školní rok 2015/16	Školní rok 2016/17
Děti přijaté k diagnostickému pobytu	127	122
Děti přijaté na zachytné pracoviště	34	38
Celkem	161	160
Z toho:		
- Na základě Rozsudku o nařízení ústavní výchovy	43	40
- Na základě Usnesení o předběžném opatření	68	84
- Na základě Rozsudku o nařízení ochranné výchovy	0	0
- Na základě Žádosti zákonných zástupců	50	36

Tabulka č. 3

Děti rozmístěné z Diagnostického ústavu a Střediska výchovné péče	Školní rok 2015/16	Školní rok 2016/17
Na základě komplexního vyšetření	121	123
Na základě expertního posouzení (žádosti jiných zařízení)	50	30
Celkem	171	153
Do výchovných ústavů	18	22
Do dětských domovů se školou	0	0
Do dětských domovů	2	4
Do rodiny – ambulantní péče	85	83
Jinam	16	14
Celkem	171	153
K 1. 9.2017 v ambulantní péči (děti v rodině)	37	22

U dětí umístěných do našeho zařízení na základě Usnesení o předběžném opatření je hlavním cílem vedle psychosociální intervence také vytváření komplexní diagnostické zprávy a doporučení pro orgány sociálně-právní ochrany dětí a soudy.

Z dětí přijatých z rodin se jich vrátilo již po absolvování diagnosticko-terapeutického pobytového programu zpět do rodin cestou ambulantní péče více než 70%.

Hodnocení výchovně vzdělávací činnosti

Základní diagnostický pobyt - oddělení A

Mgr. Jitka Holakovská

Jedná se o příjmové oddělení, kde se klientky adaptují na pobyt a podmínky programu v DÚ. Vyrovnat se s okolnostmi změn a bilancováním konfliktní minulosti není pro mnohé z nich snadné, proto je nutné jim věnovat zvláštní péči a pozornost.

V tomto období, které lze charakterizovat jako adaptační, je soustředěna pozornost na vytvoření prostředí, které klientky mohou vnímat jako bezpečné a přátelské. Během výchovně terapeutických aktivit se zaměřujeme především na období života klientky před příchodem do DÚ. Přijetí smyslu pobytu v zařízení, alespoň částečné vyrovnání se s minulostí a navázání bezpečného vztahu k dospělým je pro další pobyt zásadní. Velký důraz klademe i na vzájemné vztahy mezi klientkami skupiny, na schopnost respektovat druhé i přes jejich odlišnosti, což přispívá k bezpečné a přátelské atmosféře oddělení.

Po příchodu na oddělení spoluvytváříme s klientkou individuální plán (PROD), který provází klientku po celou dobu pobytu. Denní program je rozčleněn na jednotlivé bloky, přičemž dopolední jsou zaměřené na výuku, odpolední spíše na aktivity sebepoznávací a výchovně terapeutické. Ve výuce postupujeme podle individuálních plánů tak, aby každá z klientek mohla pracovat na úrovni pro ni přiměřené. V odpoledních blocích se věnujeme rozvoji fyzické zdatnosti, s pomocí hudebních nebo výtvarných činností ovlivňujeme prožívání, vedeme k poznávání sebe sama. Z tohoto důvodu jsou v programu zařazeny i různé psychosociální hry. Náročnost úkolů na tomto oddělení vyžaduje intenzivní podporu ostatních pracovníků, zejména oddělení pro diagnostiku a terapii.

Kontakt s rodinou je zabezpečen především formou telefonátů a návštěv v zařízení. Pozornost je věnována udržení, obnově či navození vztahů s rodiči a širší rodinou.

Oddělení rovněž zajišťuje úkoly záchyťového pracoviště, což vyžaduje zvýšené odborné personální zázemí.

Personální obsazení:

Mgr. Jitka Holakovská	vychovatel	VŠ - pedagogika
Mgr. Gabriela Dejmková	vychovatel	VŠ – speciální pedagogika
Bc. Anna Stránská	asistent pedagoga	VŠ - vzdělávání dospělých
Bc. Gabriela Součková	asistent pedagoga	VŠ - adiktologie
Hana Šedivková	asistent pedagoga	SŠ
Bc. Markéta Kovářová	asistent pedagoga	VŠ – speciální pedagogika
Bc. Žaneta Aghová	asistent pedagoga	VŠ – sociální práce
Zuzana Očadlíková	asistent pedagoga	VŠ – adiktologie
Nikola Davídková	asistent pedagoga	VŠ – adiktologie

Základní diagnostický pobyt - oddělení B

Mgr. Kristina Štětinová

Oddělení B se skládá ze tří diagnosticko-terapeutických skupin B1, B2 a B3. Jednotlivé skupiny mají obdobný charakter komunitní skupiny a každá skupina má svého vedoucího – klíčového pracovníka.

Klientky přecházejí z oddělení A do terapeutické skupiny, která nejvíce odpovídá jejich individuálním potřebám. Terapeutická skupina B1 je pro klientky, které splnily úkoly na oddělení A a pokračují na plnění úkolů PROD z oblasti sebepojetí, osobní vztahy, profesní příprava,. Terapeutická skupina B2 je určena klientkám vyžadujícím specifický přístup a obzvláště chráněné prostředí. Terapeutická skupina B3 je pro klientky zařazené do externího vzdělávacího programu. Klientky byly vedeny k plnění svých školních povinností, vedeny k samostatnosti a plnění dohodnutých pravidel. Vedle skupinových metod, práce s dynamikou skupiny, se stále více přesouvá odborná práce do nových individualizovaných forem.

Hlavním cílem oddělení je především pomoc a podpora v náročné životní situaci, upevnění pocitu bezpečí, prohloubení důvěry, přiblížení se rodinnému prostředí, vedení ke zdravému životnímu stylu a k samostatnosti a odpovědnosti. Základní cestou k plnění těchto úkolů je zaměření na sebepoznání, sebepojetí u klientek, na otázky vlastní identity, reflexi specifických vlastností, schopností, dovedností, návyků, zaměření na nácvik standardních i individuálních a specifických sociálních situací, tedy předcházení konfliktům vznikajícím v konfrontaci s vlastním prožíváním, očekáváním rodičů, školy, většinové společnosti.

Každodenní dopolední skupinová výchovně vzdělávací činnost byla ve školním roce 2016/2017 na skupině B1 realizována pod vedením PhDr. Marcely Poláškové, na skupině B2 pak pod vedením odborných vychovatelů. V odpoledních hodinách převažovaly výchovně terapeutické činnosti. Ve školním roce jsme též realizovali externí sportovní aktivity.

Navštívili jsme s klientkami řadu divadelních představení, řadu pražských kulturních památek, výstav a kulturních akcí. Dále jsme s klientkami absolvovali turistické výlety do přírody a tematické výjezdy jako např. návštěvu Terezína, Karlštejna, Botanicus v Ostré a mnoho dalších.

V příštím školním roce plánujeme prohloubení počítačové výuky, včetně bezpečného užívání internetu, projektového učení, zážitkového pedagogického přístupu a znovu obnově sociálně právního vědomí u klientek a výuku anglického jazyka. Dále byly zařazeny pravidelné večerní terapeutické skupiny pod vedením Bedřicha Doležala. Probíhal také speciální projekt zaměřený na kreativitu realizovaný v ateliérech DÚ a keramické dílně.

V hodnoceném školním roce byl též kladen důraz na individuální práci s klientkami s přihlédnutím na jejich osobnostní vývoj a individuální potřeby.

Dále naše práce spočívala v pomoci s urovnáním často narušených vztahů s rodinou. Návštěvy zákonných zástupců a širší rodiny probíhaly zpravidla v neděli odpoledne nebo na základě domluvy individuálně dle potřeb a možností rodiny. Klientky během pobytu na našem oddělení měly možnost trávit víkendy doma s rodinou.

Během pobytu na našem oddělení klientky absolvovaly zátěžové pobyty ve Skryjích, což bylo velkým přínosem pro diagnostiku i terapii klientek. Tento zátěžový pobyt plánujeme realizovat i v nadcházejícím školním roce, a to jednou měsíčně dle vývoje dynamiky v terapeutických skupinách.

Ve školním roce 2015/2016 pracoval na oddělení B stabilní a profesionální team odborníků pod vedením Mgr. Kristiny Štětinové. Práce byla vedena v laskavém, přátelském a trpělivém přístupu k našim klientkám, avšak s jasnými a pevnými pravidly.

Personální obsazení:

Mgr. Kristina Štětinová	vychovatel	VŠ – speciální pedagogika
Bc. Pavla Stránská	vychovatel	VŠ – speciální pedagogika
Mgr. Lucie Zeminová	vychovatel	VŠ – speciální pedagogika
Bc. Gabriela Grossmannová	vychovatel	VŠ – speciální pedagogika
Bc. Lucie Šenková	asistent pedagoga	VŠ – speciální pedagogika
Mgr. Miroslava Hájková	vychovatel	VŠ – speciální pedagoga
Bc. Natálie Horejšová	vychovatel	VŠ – speciální pedagogika
Bc. Alžběta Davidková	asistent pedagoga (N)	VŠ - sociální práce
Bc. Alena Jendřejková, DiS.	asistent pedagoga (N)	VOŠ – sociální práce, VŠ – vzdělávání dospělých
Eva Kalinová	asistent pedagoga (N)	SŠ – stavební průmyslová
Bc. Helena Holasová	asistent pedagoga (N)	VŠ – speciální pedagogika
Kateřina Kovaříková	asistent pedagoga (N)	VŠ – speciální pedagogika

Úsek vzdělávání a profesní přípravy

PaedDr. Marcela Polášková

Úkolem úseku vzdělávání a profesní přípravy, kterou pojmáme jako službu klientkám, bylo ve školním roce 2016/17 vzdělávání klientek na základním i prodlouženém pobytu v rámci školského zákona. Klientky přicházející do našeho zařízení se nacházely na různé úrovni vzdělání. Mnohdy neměly ukončenou povinnou školní docházku, splněný počet let povinné školní docházky, bylo s nimi opakovaně ukončováno studium na různých typech škol s různým zaměřením. Mnohé klientky měnily v minulosti školy, byly ve školách neúspěšné, opakovaně přerušovaly studium nebo jim byla uložena podmíněčná vyloučení.

Od ledna 2017 jsme pracovali na utváření nové koncepce vzdělávání a profesní přípravy v rámci zákonných norem a aktuálně platných vyhlášek a předpisů. Přistoupili jsme k hlubší diferenciaci vzdělávacích aktivit v rámci RVP základní škola. Po obsahové stránce jsme rozšířili vzdělávací nabídku o další metodicky zpracované činnosti – anglický jazyk, finanční gramotnost, právní gramotnost, zdravý životní styl a program počítačové gramotnosti. Tyto činnosti zajišťují gestoři, kteří zohledňují požadavky RVP na kompetence dětí, žáků a studentů. Z hlediska přehlednosti vzdělávací cesty každé klientky jsme začali pracovat s novým formátem IVP. Od 1.5.2017 byl spuštěn dvou měsíční pilotní projekt, od 1.9.2017 byla koncepce připravena k plnému provozu.

Vzdělávání v rámci diagnostického pobytu probíhalo diferencovaně:

- Formou docházky do veřejných škol u klientek, kde byl zachován původní ŠVP, případně byl revitalizován či nastaven zcela nový. Ve školním roce 2016/17 došlo v této skupině k silnému nárůstu, který činí 45% a má tendenci se neustále zvyšovat.
- Plněním individuálního vzdělávacího programu (IVP) v rámci diagnostického pobytu, který byl navržen pro konkrétní klientku s respektem k specifickým vzdělávacím potřebám a obsahu kurikula vztahujícímu se k budoucímu obsahu studia.
- Plněním individuálního studijního programu (ISP), jež se zaměřovalo na klientky dlouhodobě školním vzdělávacím programem demotivované s potřebou doklasifikace, reparačních či jiných zkoušek. V rámci týdenního plánu tyto klientky pracovaly 8-16 hodin, a to individuálně s učitelem dle požadavků studijního zaměření. Ve školním roce 2016/17 bylo do tohoto programu zařazeno 10 klientek. Jejich statisticky vyjádřená následná školní úspěšnost je 66,7%.

Vzdělávání klientek bylo v rámci diagnostických tříd realizováno pod vedením speciálních pedagogů – učitelů. Cílem individualizované pedagogické diagnostiky bylo získat kvalitní informace o úrovni vědomostí a dovedností klientek, a to podle jejich specifických potřeb. Získané informace se staly východiskem pro tvorbu IVP. Po formální stránce se osvědčilo diferencovat klientky do různých formálních skupin, jejichž jediným kritériem byla vzdělávací potřeba klientek. Obsahově jsme dosáhli sjednocení cílů v rámci mezipředmětových vztahů, vyšší dynamiky edukačních procesů a efektivnější práce dětí v diferenciováných skupinách. Následné plnění IVP probíhalo ve spolupráci učitele, vychovatele, etopeda a psychologa a rovněž tak korespondovalo s obsahem individuálního plánu rozvoje osobnosti dítěte (PROD). Klientky ve školním programu byly vedeny ve školní matrice.

Personální obsazení:
PaedDr. Marcela Polášková
PhDr. Radim Kahánek

Oddělení D – dlouhodobého pobytu - studijní

Danuše Procházková

Oddělení D je detašované pracoviště diagnostického ústavu, jedná se o studijní oddělení s nepřetržitým provozem, pro dívky 15- 18 let, v případě pokračování studia se hranice posouvá do ukončení profesní přípravy. Organizačně se formy práce blíží stacionáři, když alespoň každý druhý víkend by měl být naplněn u jednotlivých klientek pobytem ve vlastní rodině, případně systému podporovaného chráněného bydlení při vedení k samostatnosti.

Hlavním cílem je úspěšně navázat na výsledky dosažené v průběhu základního diagnosticko terapeutického programu, posilování resilience s důrazem na zdravý životní způsob, další facilitace obnovy vztahů s vlastní rodinou a v neposlední řadě absolvovat úspěšně studium na dané veřejné škole. Hlavní důraz je kladen v každodenní práci na přípravu do školy. Klientky zatím zpravidla nemají vypěstovanou potřebu se do školy pravidelně připravovat. Využitím skupinových a individuálních forem práce odborných pracovníků a vzájemnou pomocí si nenásilnou formou tyto dovednosti osvojují. Další část krátkého odpoledního programu je věnována ve skupinové či individuální formě duševní hygieně, řešení problémů v rodině, do které se dívka vrací o víkendech, problémům spojeným se školou, vztahům s vrstevníky a vztahům ve skupině. Všechny aktivity směřují k posílení resilience a navození prosociálních stereotypů, prožitku úspěchu a stabilizace pozitivních vztahů k rodině.

O víkendu pracuje na oddělení vždy jedna skupina, klientky druhé odjíždí na víkend k rodinám.

Pokud dívky zůstávají na oddělení, samy se podílejí na celkovém chodu „domácnosti“. Za diskrétní podpory vychovatelky si nakupují a připravují jídlo, zajišťují běžné domácí práce, jako např. praní osobního prádla, úklid domu, údržba zahrady.

Podmínky pro pobyt v oddělení D

- dodržování režimu dne a týdne
- dodržování odchodu a příchodu ze školy
- udržování pořádku ve svěřených prostorách
- dodržování osobní hygieny
- udržování pořádku v osobních věcech
- přiměřené a důstojné chování na veřejnosti
- respektování pokynů autority
- opouštění ubytovacích prostor pouze s přímým souhlasem odpovědného pracovníka
- zákaz vstupu návštěv- cizích osob bez souhlasu odpovědného pracovníka
- individuální návštěvy, zejména rodinných příslušníků, partnerů, spolužáků na oddělení se souhlasem odpovědného pracovníka
- dodržování přiměřeného kontaktu s rodinou

Kontakty se školou

Každý odborný vychovatel je klíčovým pracovníkem 2-3 dívek, spolupracuje s třídními učiteli, pravidelně se zúčastňuje konzultací ve škole a kontroluje i případný praktický výcvik jednotlivých dívek.

Oddělení D disponuje také cvičnými byty, do kterých jsou z oddělení ubytovávány dívky, které pokračují ve studiu a v dosavadním pobytu bezkonfliktně zvládají všechny úkoly spojené s plnou odpovědností za samostatné bydlení. Jedním z nejdůležitějších cílů je připravit klientky k plnohodnotné sociální adjustaci. To obnáší samostatnou přípravu do školy, hospodaření s financemi, péče o osobní věci, péče o svěřený majetek, samostatné stravování, vaření, nákupy.

Personální obsazení

Danuše Procházková	vychovatel	SPgŠ
Mgr. Martina Bičíková	vychovatel	VŠ – speciální pedagogika
Bc. Ludmila Krausová	vychovatel	VŠ – speciální pedagogika
Bc. Zuzana Dvořáková	vychovatel	VŠ – speciální pedagogika
PaedDr. Ludmila Burdová	vychovatel	VŠ – speciální pedagogika
Helena Šumberová	asistent pedagoga (N) SŠ	
Mgr. Eliška Zdobinská	asistent pedagoga (N) VŠ	– speciální pedagogika

Oddělení M – dlouhodobého pobytu – matky s dětmi

Mgr. Jana Cvetlerová

Hlavními důvody umístění jsou narušené vztahy k sobě, dítěti, specifické zdravotní či osobnostní důvody nezletilé, výchovné problémy a v mnoha případech nevyrovnání se původní rodiny s těhotenstvím nezletilé dívky.

Hlavním úkolem oddělení je dovést klientku ke zvládnutí role matky a to z několika pohledů:

- zajištění základních potřeb dítěte, tzn. naučit klientku základní péči o dítě od krmení, koupání, přes přípravu jídla a krmení po zvládnutí náročnějších situací při nemoci dítěte, základy první pomoci dítěti, zajištění podmínek správného psychomotorického vývoje dítěte, hraní a mazlení s dítětem apod.
- druhou oblastí je zvládnutí určitých sociálních dovedností, finanční gramotnost (rodinný rozpočet, nákupy, návštěvy lékařů s dětmi, jízda MHD s kočárkem apod.)
- základy péče o domácnost – vaření dětem i dospělým (klientky na oddělení samy vaří večeři, připravují i celodenní stravu pravidelně každou neděli), uklízení, péče o oblečení základy šití atd.

Plnění těchto úkolů směřuje k nejdůležitějšímu cíli – samostatnosti klientky jako matky v péči o sebe, dítě a tím rodinu. Jako nový úkol se ukazuje nezbytnost zaměření na posilování určité sebedůvěry u klientky, jistoty v péči o dítě. Zkušenosti ukazují, že při návratu do původního prostředí podléhají příliš snadno často neblahým vlivům nejbližšího okolí – rodina, partner a vzhledem k „hendikepu nezletilosti“ v péči o dítě přebírá někdo jiný roli rozhodování v péči o dítě. Klientka tak přichází o kompetenci, kterou v programu oddělení získala a hledá si náhradní, většinou nevhodný program.

Ve školním roce 2016/2017 se programu oddělení pro matky s dětmi účastnilo celkem 9 klientek. Nově byly přijaty 4 klientky, kterým se v průběhu pobytu na oddělení narodily 4 děti, další klientky odešla v průběhu trvání těhotenství.

Ze čtyř dětí byla jedna holčička a čtyři chlapečci.

Personální obsazení

Mgr. Jana Cvetlerová	speciální pedagog	VŠ – speciální pedagogika
MUDr. Martina Iglicová	vychovatel	VŠ – lékařská fakulta
Barbara Hochheim	vychovatel	SPgŠ
Lucie Tlustáková, Dis.	vychovatel	VOŠ – sociální práce
Mgr. Pavlína Dvořáková	vychovatel	VŠ – speciální pedagogika
Bc. Nicola Novotná	asistent pedagoga (N)	VŠ – speciální pedagogika
Eva Třísková	asistent pedagoga (N)	SŠ
Martina Nesvadbová	asistent pedagoga (N)	SŠ

Zpráva o činnosti

oddělení R – preventivního terapeutického pobytu

PaedDr. Ivo Kalvínský

I. Charakteristika pracoviště

Internátní oddělení je samostatné preventivně výchovné pracoviště, které je organizačně a technicko - hospodářsky řízeno DÚ a SVP, Na Dlouhé mezi 19, Praha 4 Hodkovičky.

Adresa: Rakovského 3138, Praha 12, 142 00, tel.: 241 770 041, 244 403 198, 777 205 545.

E-mail: svp.modrany@seznam.cz,

Oddělení R poskytuje preventivně výchovný **pobyťový program klientům od dvanácti do osmnácti let**, který je určen dětem s poruchami chování a s problémy ve vztahu a komunikaci s rodiči nebo v širším sociálním prostředí. Pobyt je realizován na základě smlouvy mezi organizací, klientem a jeho zákonným zástupcem. Nejčastěji probíhá v uzavřené skupině a je zpravidla koncipován na **dobu osmi týdnů**. Během pobytu dítě nepřerušuje docházku do školy ani důležité pozitivní kontakty se svým sociálním okolím. Integrální součástí programu internátního oddělení, kromě individuální a skupinové práce s dítětem, je podpora a posílení pozitivních rodinných vazeb a rodiny jako celku. Z tohoto důvodu je důležitou podmínkou pobytu zájem a udržení spolupráce členů rodiny dítěte.

V průběhu pobytu je dále zajištěn pravidelný kontakt se školou, případně s kurátorem či dalšími odbornými pracovišti, která jsou do řešení situace dítěte a jeho rodiny zainteresována.

Před ukončením pobytu klient spolu se svým garantem zpracovává plán dalších aktivit a úkolů na dobu nejméně dvou měsíců. Po tuto dobu je podle potřeby v kontaktu se svým garantem.

Po ukončení pobytu je možná **návazná ambulantní spolupráce** dítěte a jeho rodiny s pracovníky oddělení, případně zařazení klienta do terapeutické skupiny následné péče.

Smyslem práce internátního oddělení je tedy preventivně výchovná činnost s terapeutickými prvky s cílem úpravy nežádoucích projevů dětí a mladistvých a to zejména v jejich rodinném kontextu a v kontextu jejich širšího sociálního okolí včetně školy.

Pobyt je veden komunitním způsobem. Ve dvou **koedukovaných skupinách** může být **maximálně 10 dětí**. Program pobytu je zaměřen na rozvoj osobnosti dítěte, jeho sociálních dovedností a pomáhá dětem se učit orientovat ve svých sociálních vztazích a složitých životních situacích.

Práce v internátním oddělení probíhá z hlediska sociálních modelů ve čtyřech základních rovinách:

- a) rovina **komunitně terapeutického** působení – jako model širšího společenského prostředí
- b) rovina **skupinová a vrstevnická** – jako model blízký širšímu rodinnému prostředí
- c) rovina **individuální** – možnost navázání reálného bližšího vztahu dítěte k dospělé osobě z řad odborných pracovníků oddělení
- d) rovina a **kontext primární rodiny** – práce se zainteresovanými členy rodiny a dítětem – klientem jako s rodinným celkem.

Úkolem každého **dítěte** před uzavřením dohody a jeho nástupem na pobyt je zformulovat si za pomoci jak rodičů, tak odborných pracovníků oddělení svůj vlastní **cíl, smysl či přání, k čemu by mu pobyt měl být prospěšný**. Jedná se o co nejkonkrétnější formulaci, která často vychází z nesnází či narušených vztahů, které dítě prožívá v současnosti. **Úkolem rodičů** před nástupem dítěte je promyslet si jakou změnu by reálně očekávali po ukončení pobytu a čím mohou (chtějí) podpořit její uskutečnění.

II. Základní statistické údaje

Klienti v pobytovém programu 2016/17:

Rok narození	Chlapci-počet	Dívky-počet	celkem	
			počet	%
1999	0	2	2	7,15
2000	4	5	9	32,1
2001	3	2	5	17,9
2002	3	0	3	10,7
2003	6	1	7	25
2004	1	1	2	7,15
celkem	17	11	28	100

Práce s rodiči a rodinami

činnost	počet
přímé konzultace na půdě oddělení (nejméně 45 minut)	356
společná skupinová práce s rodiči a klienty (90 minut)	17
telefonické intervence a konzultace s rodiči	769

Spolupráce s institucemi (především učitelé, OSPOD, NNO, případně soudy)

činnost	Počet
přímé konzultace na půdě oddělení	46
telefonické konzultace	252

Personál:

funkce	Počet úvazků
vedoucí oddělení, etoped	1
odborný vychovatel	2
asistent pedagoga	3,5
administrativní pracovnice	0,2
pracovnice úklidu	0,2
celkem	6,9

Supervize:

Pracovníci oddělení dlouhodobě pracují pod pravidelnou supervizí, která se uskutečňuje v průměru 8 x ročně.

Zpráva o činnosti oddělení CESTA Řevnice

MUDr. Michaela Chrdlová

1. Informace o programu

Název realizovaného programu: CESTA Řevnice – krátkodobá terapeutická komunita pro nezletilé problematické uživatele drog věkové kategorie 15-18 let.

Adresa: Řevnice, Sádecká 169, PSČ: 252 30,

tel., mobil: + 420 777 738 795, + 420 725 688 265

e-mail: info@cestarevnice.cz, www.cestarevnice.cz

Vedoucí programu: MUDr. Michaela Chrdlová

Datum vzniku programu: 6. května 1997

Cílová skupina: problémoví uživatelé drog uvedené věkové kategorie

Základní poskytované služby: přípravný motivační program, pobytová terapie trvající 59 dnů, dále ambulantní práce s klienty, kteří absolvovali pobyt a práce s rodinami uživatelů.

STRUKTURA POSKYTOVANÉ PÉČE

Základní struktura poskytované péče vychází z dlouholetých zkušeností terapeutického týmu v kombinaci se sledováním nových trendů na drogové scéně. Program je nastavený tak, aby co nejlépe vyhovoval potřebám klientů a jejich rodinám, během čtrnáctiletého fungování probíhá bez výraznějších změn. Od začátku provozu v květnu 1997 k dnešnímu dni prošlo oddělením 871 klientů. Oddělení je v současné době ojedinělým zařízením v ČR, které poskytuje komplexní terapeutickou péči dospívajícím problémovým uživatelům drog ve věku 15 – 18 let, včetně práce s rodinami klientů a kooperace s kurátory.

Terapeutický program je rozčleněn do tří na sebe navazujících částí, jedná se o

- přípravný motivační program
- základní program
- ambulantní doléčovací program

ZÁKLADNÍ PROGRAM

Doba pobytu je 8 týdnů, program probíhá v uzavřené skupině. Nástup navazuje na týdenní pobyt na detoxifikačním oddělení pro děti a mládež, se kterým spolupracujeme a který je podmínkou pro přijetí klienta do programu. V individuálních případech lze nahradit pobytem na jiném specializovaném zdravotnickém zařízení. Před nástupem klienta do pobytu je

proveden sběr anamnestických dat kvalifikovaným pracovníkem, komplexní vyšetření zdravotního stavu a psychosociální zhodnocení stavu klienta. Během programu je zpracován individuální plán, založena průběžná dokumentace pro přehledné zdokumentování průběhu programu a nastavení potřebných doporučení pro další práci s klientem. Základními prvky programu jsou: skupinová a individuální psychoterapie, rodinné poradenství, podpůrná a edukativní terapie, motivační trénink i terapie pracovní. Do pobytu jsou zakomponovány výjezdové aktivity spojené se zátěžovými prvky. Důležitou součástí programu je udržování a zpětné navazování kontaktu se školou nebo jiným vzdělávacím zařízením formou profesního poradenství. Také cílené zapojení rodiny, práce s rodiči a s kurátory klientů je další částí komplexního přístupu ke klientovi. Vždy vycházíme z toho, že klient má určité zázemí, které může výrazně ovlivnit jak průběh léčby, tak i období po ukončení základního programu. Program je supervidován (MUDr. Pavel Bém) a podle požadovaných kritérií hodnocen z hlediska efektivity.

AMBULANTNÍ DOLÉČOVACÍ PROGRAM

Je poskytován všem klientům, kteří prošli základním pobytem a projeví o něj zájem. Je realizován formou individuální, skupinovou, stacionární, eventuálně pravidelným telefonickým kontaktem. Každý kontakt je dokumentován. V minulém školním roce byl ambulantní program nastavený především pro klientky z Hodkoviček a byl realizován společně s terapeutky a vychovateli v Hodkovičkách. Cílem programu je provést klienty, kteří prošli úspěšně základním pobytem rizikovým obdobím po návratu domů do prostředí, které klade na klienty i jejich rodiny zvýšené nároky a často je vrací k dříve naučeným stereotypům.

PŘÍPRAVNÝ PROGRAM

Je určený dívkám, které se nacházejí v kmenovém zařízení v Hodkovičkách. Pokud je u nich drogová problematika rozvinutá do té míry, že vyžaduje cílený přístup a zjištění motivace, která je důležitou součástí léčby, absolvují před nástupem přípravu v trvání cca 15ti hodin, která je realizovaná v několika blocích a během které seznámí se s některými terapeutickými přístupy a na závěr se vyhodnotí jejich indikovanost k léčbě. V případě dobrovolných pobytů je přípravná fáze součástí přijímacího pohovoru s klientem a jeho rodinou před přijetím do základního programu. Také zde zjišťujeme motivaci a připravenost klienta k nástupu do programu. Přípravný motivační program lze realizovat jak skupinově, tak individuálně.

Tabulka č. 1 Popis činnosti

<i>Popis činnosti</i>	<i>Podíl v %</i>
Skupinová terapie	8,4
Psychologické vyšetření	5,3
Arteterapie	9,5
Práce s rodinou (rodinná setkání, poradenství, rodičovské skupiny)	8,9
Fyzická rehabilitace zaměřená na upevnění fyzické kondice	15
Zážitková pedagogika	12
Podpůrná psychoterapie (edukativní terapie, motivační trénink, prevence relapsu)	11,3
Sociální práce	5,0
Jiné (strukturovaný denní program, pracovní terapie, relaxace, individuální plány)	24,6

2. Obsah a průběh programu

Vývoj aktivit programu, jejich obsah a případné změny v průběhu roku:

V průběhu školního roku 2016 – 2017 stále probíhal program s výrazným omezením, které bylo zapříčiněno havarijním stavem krovů a podlah v obytné části hlavní budovy. Během přípravy na plánovanou rekonstrukci se bohužel ukázalo, že obytné prostory jsou pro užívání nevhodné a je potřeba okamžitě je uzavřít a klienty přesunout do náhradního ubytování. Proto jsme museli upravit stávající program a omezit výrazně kapacitu zařízení. Celý program včetně ubytování a zázemí pro zaměstnance byl přesunut do objektu vedle hlavní budovy, který slouží běžně jako doléčovací zařízení. Toto řešení se ukázalo jako dobrá volba, protože zachovalo klientům možnost absolvovat základní terapeutický program v téměř nezměněné podobě a zároveň nepřerušilo práci členům týmu, který byl cíleně sestaven tak, aby byl schopný poskytnout co nejvyšší péči klientům a jeho rozdělení by narušilo v budoucnu stabilitu již prověřeného programu. Kapacita skupiny byla omezena na 6 lůžek, doba pobytu byla zachována na nastavených 59 dní a skupina byla uzavřená. V průběhu školního roku se v programu vystříдалo pět skupin. Klienti byli umísťováni na základě písemné dohody s rodiči nebo jejich zákonnými zástupci v případech dobrovolných pobytů nebo na základě doporučení diagnostického ústavu v případech soudem nařízených. Během pobytu bylo provedeno komplexní zhodnocení příčin poruchy chování s návrhem dalšího postupu a doporučením případné další vhodné terapie.

Případné změny cílové populace

Ve školním roce 2016 - 2017, za období 1. 9.16 – 31. 8.17 bylo z celkového počtu 26 přijatých klientů 17 ústavních a 9 dobrovolných. Proti loňskému roku jde o mírný pokles v rámci dobrovolných pobytů. Nejčastěji jsme v loňském roce pracovali s klientkami ve fázi škodlivého užívání, ale přibývá i klientek ve fázi experimentu, který je doprovázený problémovým chováním, impulzivitou a emoční nestabilitou. Dívky se dříve dostávají do systému záchranné sítě buď ambulantní, která je prováděna formou kurátorského dohledu, případně jsou v péči specializovaných zdravotnických či výchovných zařízení. Vnímáme zde jako podstatné dobrou spolupráci se specializovanými zdravotnickými zařízeními a adiktologickými ambulancemi, které jsou často místem prvního zachytu potenciálního klienta a také informovanost rodičů o možnosti poskytnutí péče pro jejich děti. Spektrum užívaných drog se nemění. Převládá užívání pervitinu (jako preferované drogy), ale zvyšuje se problémové užívání kanabinoidů, které v některých případech naplňuje kritéria závislosti. Přibývá klientek s dlouhodobým pravidelným užíváním THC. Oproti loňskému roku stále stoupá preference kanabinoidů jako preferované drogy.

Tým – vzdělávání, supervize, zahraniční stáže:

Tým je stabilizovaný, supervizorem programu je MUDr. Pavel Bém. Na začátku kalendářního roku 2017 došlo v týmu v souvislosti s omezením provozu ke zkrácení úvazků a také došlo k změnám v pracovní náplni. Profesně zůstala skladba zaměstnanců stabilní. Na jaře odešel jeden ze zaměstnanců oddělení a jedna z kolegyně dokončila studium psychologie. Zaměstnanci se účastnili řady konferencí a seminářů včetně adiktologické konference, na které také aktivně přispěli. Na oddělení proběhla řada stáží, převážně se studenty fakulty psychosociálních studií a také studentů psychologie a adiktologie. Také naši zaměstnanci prošli stážemi na některých odděleních v rámci kmenového pracoviště a také na Detoxu. Také jsme pomáhali s přípravou bakalářských prací u některých studentů. Proběhlo také pravidelné interní vzdělávání týmu.

3. Hodnocení a výsledky

Způsob hodnocení úspěšnosti programu::

Hodnocení úspěšnosti klientů provádíme formou osobních i telefonických kontaktů průběžně. V případě existujících problémů pomáháme klientům i jejich rodinám terapeutickou intervencí, případně pomáháme zprostředkovat opakovaný pobyt na spádovém detoxikačním oddělení, nebo jinou návaznou formu léčby. V roce 2016 jsme také v rámci evaluace

programu připravili krátký dotazník pro klienty, kteří dokončili úspěšně program a po roce jsme je obeslali. Doufáme, že z těchto dotazníků, které nyní posíláme pravidelně získáme řadu důležitých informací pro další práci s cílovou skupinou.

Ve školním roce 2016-2017 nastoupilo do základního pobytu 26 klientů, z toho 13 s předběžným opatřením, 4 s ústavní výchovou a 9 dobrovolných pobytů. Program úspěšně dokončilo 22 klientek, předčasně pobyt ukončily 4 klientky, z toho 3 v rámci dobrovolného pobytu a 1 s ústavní výchovou.

Kritické zhodnocení rozvoje zařízení, dosažení cílů:

Domníváme se, že v hodnocení činnosti oddělení převažují pozitiva. Tím máme na mysli především konstantní zájem o pobyt, který se projevuje stabilní vytížeností oddělení. Činnost našeho pracoviště má charakter především preventivní, jedná se o zastavení na cestě směřující k závislosti.

Také zde začíná dobře fungovat informovanost mezi rodiči, kteří vyhledávají v případě potřeby náš program a také se zlepšila komunikace s kurátory, kteří také vytipovávají vhodné klienty do programu. Jako negativní faktor musíme považovat změny, které nastaly v souvislosti s nabytím účinnosti občanského zákoníku od 1. 1. 2014. Tím, že přemístit dítě z ústavu (jiného než DÚ a SVP Hodkovičky, jehož jsme součástí) na naše pracoviště je možné jen cestou soudem vydaného předběžného opatření, je prakticky znemožněno nabízet náš program poměrně rozsáhlé klientele, která by ho mohla využít.

Hodnocení spolupráce se zařízeními v síti péče o uživatele drog:

Tato spolupráce je vyhovující. Za nejpozitivnější považujeme bezproblémovou spolupráci s Dětským a dorostovým detoxifikačním centrem (DADDC) nemocnice milosrdných sester sv. Karla Boromejského v Praze, se kterým jsme v průběžném kontaktu. Ve větším rozsahu než v minulosti spolupracujeme s léčebnami návykových nemocí a psychiatrickými odděleními nemocnic. Bohnice, Motol, Kosmonosy, Plzeň, Brno a další. Vzhledem ke specifickému charakteru naší klientely se s nabytím účinnosti občanského zákoníku znesnadnilo zařazování dětí z jiných výchovných a diagnostických ústavů do našeho programu. Není to ale překážka nepřekonatelná. Komplikovanější je spolupráce s nízkoprahovými zařízeními, kde máme lepší zkušenosti s pracovišti mimopražskými a terapeutickými komunitami, zde se ale jedná o setrvalý stav.

Tabulka č. 2 - Program ve školním roce 2016-17 poskytoval služby v těchto oblastech:

	ANO	NE
Primární prevence (vč. včasné intervence u rizikových skupin)		X
Nízkoprahové (harm reduction) služby		X
Nízkoprahové (harm reduction) služby pro uživatele tanečních drog		X
Ambulantní léčba (pouze pro klienty, kteří prošli pobytem)	X	
Intenzivní ambulantní péče (denní stacionář, strukturovaný program)		X
Rezidenční léčba (terapeut. Komunity, pobytové programy)	X	
Následná péče (ve spolupráci s DU a SVP Hodkovičky, pro klienty kteří prošli pobytem)	X	
Jiné (uveďte jaké) – rodinné poradenství	X	
Přípravný program pro klienty z DÚ a SVP Praha 4, Na dlouhé mezi 19	X	

Tabulka 3 - Personální a organizační zabezpečení programu

Kmenoví zaměstnanci Odbornost	Počet osob	Vzdělání	Zastávaná funkce	Úvazek	Obsah, náplň práce		
					Primární prevence (úvazek)	Služby Harm reduction (úvazek)	Léčba a resocial. (úvazek)
Lékař	1	VŠ	Terapeut, vedoucí oddělení	1,0			1,0
Psycholog	2	VŠ	Psycholog-terapeut	1,25			1,25
Odborný vychovatel-pedagog	12	VŠ, SŠ	Terapeut	8,2			8,2
Asistent vychovatele	2	SŠ, ÚSO	Noční vychovatel	1,5			1,5
Topič-údržbář	1	SOU	Topič-údržbář	0,5			0,5
Celkem:	17			12,45			12,45
Lékař	1	VŠ	Supervizor	48/rok			48/rok
Celkem:	1	VŠ		48/rok			48/rok

VÝKAZ programů léčby a interpretace statistických údajů

Ambulantní péče:

Ambulantní služby (s výjimkou ambulantních setkání před nástupem) poskytujeme jen klientům, kteří absolvovali v minulých obdobích pobyt na oddělení v celém rozsahu.

**Tabulka č. 4 Rezidenční léčba (terapeutické komunity, pobytové programy):
počet klientů:**

Kapacita programu	6
Délka programu/léčby v týdnech	8
Počet všech klientů, kteří se programu zúčastnili ve šk.roce 2016 -17	26
- z toho mužů (chlapců)	0
- z toho žen (dívek)	26
- z toho injekčních uživatelů drog	6
- z toho se základní drogou pervitin	25
- z toho se základní drogou kanabinoidy	19
- z toho se základní drogou alkohol	1
- z toho hlášeno do registru žádostí o léčbu hygienické služby	26
Počet klientů, kteří program úspěšně dokončili	22
Počet klientů, kteří program ukončili předčasně	4
Průměrný věk	16 let a 5 měsíců
Počet neuživatelů, kteří využili alespoň jednou služeb programu (rodiče a rodinní příslušníci)	80
Průměrná délka úspěšně dokončené léčby 1 klienta	59 dnů

Zpráva o činnosti

ambulantního oddělení Střediska výchovné péče v Příbrami

Mgr. Ing. Jana Eliášová

Cíle a poslání

Ambulantní oddělení Střediska výchovné péče Příbram poskytuje preventivně výchovnou, soustavnou a komplexní péči dětem a mládeži, u níž je dominantní porucha chování.

Posláním střediska je pomoci dětem, členům rodiny, pedagogům a dalším důležitým osobám porozumět příčinám obtížné situace a posílit je v hledání cest k řešení. Středisko provází své klienty v nalézání zdravého, bezpečného a odpovědného způsobu života, ve kterém dítě může naplňovat své vývojové potřeby a potenciál. Odborní pracovníci střediska poskytují služby dětem, dospívajícím a jejich rodinám v případě hrozícího rizika poruchy chování nebo ohrožení jejich sociálního vývoje.

Klienti se na nás obracejí s rodinnými, školními a osobními problémy, zejména s problémy v mezilidských vztazích. U části našich klientů se objevuje asociální chování nebo začínají experimentovat s návykovými látkami. Naše práce je založena na soustavné, systematické a komplexní péči o ohroženou skupinu dětí a mládeže a má charakter preventivní, diagnostický, poradenský, terapeutický a metodický.

Personální obsazení

Do začátku školního roku **2016/17** jsme pracovali v počtu šesti odborných pracovníků ve výši 4,0 úvazků. Na začátku školního roku byl náš tým posílen o psycholožku, ta po dvou měsících ukončila pracovní poměr dohodou. V polovině školního roku došlo k mírnému navýšení úvazků u psycholožky M. Štěchové a speciálního pedagoga I. Grimmicha.

Ve školním roce 2016/17 jsme pracovali v personálním obsazení:

Mgr. Jana Eliášová	- speciální pedagog	vedoucí oddělení	1,0
PaedDr. Jana Ptáčková	- speciální pedagog		0,6
Mgr. Irena Fišerová	- psycholog		0,8
Mgr. Iva Melicharová	- speciální pedagog		0,8
Mgr. Milena Štěchová	- psycholog		0,5
Mgr. Igor Grimmich	- speciální pedagog		0,3
Martina Bruchanovová	- uklízečka		0,25

Charakteristika klientely

V období od 1. 9. 2016 do 31. 8. 2017 požádalo o služby střediska **329 klientů** a jejich rodin. Z dlouhodobého hlediska zůstává počet klientů vyrovnaný.

Věk	Počet klientů	Z celkového počtu dívky
MŠ	34	12
ZŠ – 1. stupeň	152	39
ZŠ – 2. stupeň	115	48
SŠ	26	14
VOŠ, VŠ	0	0
Školsky nezařazení	2	1

Iniciátor příchodu klientů do střediska

Iniciátor spolupráce se SVP	Počet klientů
Klient sám	8
Rodiny	213
Školské poradenské zařízení	2
OSPOD	29
Škola	66
Zdravotnické zařízení	4
Soudy	1
Jiný iniciátor – dětský domov	6

Hlavní důvod příchodu klienta do střediska

Důvod příchodu	Počet klientů
Rodinné problémy	84
z toho týrání sexuální zneužívání	4
Školní problémy	111
z toho mentální retardace	1
z toho SPUCH	14
Zneužívání návykových látek	1
Osobnostní problémy	133
Prekriminální a kriminální problémy	0

Formy poskytovaných služeb a odborné pomoci

Středisko poskytuje služby založené na profesionalitě, provázanosti a vzájemné spolupráci a využívá práci s celým sociálním systémem dítěte (zapojení členů rodiny, pedagogů nebo dalších důležitých osob a organizací). Ve své práci usiluje o srozumitelnost a zastává optimistický přístup k řešení situace. Pro své klienty zajišťuje bezpečné a respektující

prostředí, ve kterém podporuje svobodu volby klienta, zachovává jeho důvěru. Zastává především zájem dítěte

Práce s klientem na našem pracovišti začíná konzultací s dítětem nebo mladistvým a jeho rodiči. První setkání někdy proběhlo pouze s rodiči, kteří nás do problému uvedli. Podle povahy potíží jsme nabídli další poradenské nebo metodické vedení, diagnostiku možných příčin obtíží, případně individuální, skupinovou terapii nebo práci s celým rodinným systémem. V případě potřeby nebo zahájení dlouhodobé spolupráce bylo provedeno psychologické a speciálně-pedagogické vyšetření. V mnoha případech bylo třeba kontaktovat a spolupracovat s pedagogy škol, odbornými pracovníky OSPOD nebo lékaři.

Pro klienty s indikací pro skupinovou terapii byly otevřeny následující programy:

Dětská relaxační skupina určena nejmladším dětem s projevy neklidu a nesoustředěnosti či úzkosti, zaměřena na přípravu pro práci v dětských růstových skupinách. Byly využívány zklidňující relaxační a expresivní techniky

Skupina probíhala jednou týdně vždy v pondělí od 14.00 do 15.00.

Realizováno ve dvou cyklech - 10.10 2016 až červen 2017, každé pondělí, v I. cyklu pod vedením Mgr. Melicharové a Mgr. Štěchové, ve druhém cyklu Mgr. Eliášová a Mgr. Štěchová. Prvním cyklem skupinové terapie prošlo 5 dětí, druhým cyklem 7 dětí.

Dětská skupina mladšího školního věku pro děti mladšího školního věku (3., 4.třída) s obtížemi v oblasti sociální přizpůsobivosti, se sníženým sebehodnocením, nejistě, úzkostné, hyperaktivní a neklidné. Skupinová práce byla zaměřená na podporu zdravého sebevědomí, rozvoj sociálních a komunikačních dovedností, trénink zvládání konfliktních situací a prevenci rizikového chování. Základem skupinové práce byly především techniky zaměřené na podporu spolupráce, důvěry, kamarádství, empatie a týmové soudržnosti. Ve skupině se často pracovalo i expresivními technikami (muzikoterapie, práce s tělem, výtvarné techniky a hraní rolí).

Probíhala ve dvou cyklech září 2016 až konec května 2017, každé úterý, vedoucí – PaedDr. Ptáčková a Mgr. Eliášová. Prvním cyklem skupinové terapie prošlo 9 dětí, druhým cyklem 9 dětí.

Dětská skupina středního školního věku pro děti středního školního věku (5., 6. třída). Byla určena dětem s obtížemi ve školní přizpůsobivosti, hyperaktivní, neklidné. Dále pro děti s problémy v sociální oblasti, které nevycházejí s vrstevníky, ale touží po kamarádovi. Program byl zaměřen na zvyšování sociálních dovedností, posílení sebevědomí a zvládání emocí.

Děti měly prostor jednak pro klidnou a tvořivou práci, učily se uvolnit se a odpočívat. Jako prostředek osobního vyjádření byly využívány výtvarné techniky, hrová činnost, prvky muzikoterapie, práce s tělem, relaxační a imaginativní techniky podporující komunikaci. *Realizováno v jednom cyklu- únor 2016 až konec května 2017, každý čtvrtek pod vedením Mgr. Melicharové a Mgr. Grimmicha. Cyklem skupinové terapie prošlo 11 dětí.*

Skupina staršího školního věku složená z dětí staršího školního věku (7., 8., 9. třída), které měly obtíže v oblasti sociální přizpůsobivosti a komunikace. Tato skupina měla za úkol formou sociálně psychologického výcviku rozvíjet sebepoznání, komunikativní dovednosti a schopnost kooperace ve skupině vrstevníků. V rámci nabízených témat si klienti mohli uvědomovat své postoje, zažité vzorce chování a důsledky svých reakcí. Cílem bylo získat náhled na vlastní jednání a chování, zmapování spouštěčů rizikových situací a ujasnění vlastních motivačních struktur. Děti byly vedeny k vyjadřování vlastních emocí, umění je zvládat a učit se pochopit emoce svých vrstevníků. K tomu byla využívána přirozená vrstevnická dynamika a zvláště ke konci skupinových cyklů byli účastníci schopni vzájemně si dávat zpětnou vazbu a zkoušeli si korigovat své nevhodné reakce a chování.

Skupina byla realizována ve dvou cyklech shodných s rozdělením školního roku. *Realizátoři skupiny byli: Mgr. Grimmich a Mgr. Fišerová, každý čtvrtek od října 2016 až do konce května 2017. Prvním cyklem skupinové terapie prošlo 10 dětí, druhým cyklem 13 dětí.*

Přínosem pro práci s klienty byla úvodní sezení, kdy garant předal dítě terapeutům skupiny a společně s rodiči byla stanovena zakázka dítěte do skupinové terapie. Osvědčila se nám i závěrečné sezení po ukončení skupiny, kterého se účastnili také rodiče.

Práce s rodinami - Projekt Cestou sdílení

Projekt byl již pátým rokem zrealizován ve spolupráci s MěÚ a OSPOD Příbram. Je zaměřen na dlouhodobou péči o rodiny ohrožené sociálním vyloučením. Do projektu bylo zařazeno deset, většinou neúplných rodin s nezletilými dětmi s rizikovým chováním. Rodiny se dlouhodobě pohybují v začarovaném kruhu vztahových, výchovných i sociálních obtíží. Aktivita nabízené v projektu byly zaměřeny na podporu rozvoje osobnosti rodičů, posilování jejich rodičovských kompetencí a hledání možných změn výchovného stylu. Práce s rodinami probíhá i během roku, průběžně probíhají individuální konzultace s rodiči a většina dětí je zařazena do dětských, růstových skupin.

Zařazení do projektu Cestou sdílení umožnilo rodinám účast ve třech víkendových pobytech (v říjnu, listopadu a červnu). Program a aktivity byly zaměřeny na společné sdílení času v podzimním a předvánočním období, kdy jsme využili možnost navázat na staré tradice a rituály, které napomáhají rodinné soudržnosti a kultivaci vztahů. Zároveň byla plně využita příležitost k reflexi vztahů a výchovných stylů v jednotlivých rodinách, k získání korektivních zkušeností, k usměrnění výchovných zásahů a podpoře potenciálu rodin. Červnový termín nabízel příležitost k venkovním zážitkovým a zátěžovým aktivitám – např. noční bojovka - brodění řeky.

Na víkendovém setkání rodiny zažily atmosféru spolupráce, důvěry, kamarádství, empatie a rodinné i skupinové soudržnosti.

Preventivní činnost

Práce s třídními kolektivy

Práce se třídou byla zaměřena na mapování sociálního klimatu tříd a sociometrické postavení jednotlivých žáků. V programu se pracovalo především zážitkovou formou na posílení pozitivního potenciálu třídního kolektivu směrem k ozdravení vzájemných vztahů. Programy probíhaly ve spolupráci s pedagogy, kteří v počátku určovali zakázku – zaměření programové náplně. Jednotlivých setkání se třídami se třídní učitelé účastnili v roli pozorovatelů a průběh i závěr práce s kolektivem s nimi byl konzultován. Na konci hodnotili, jestli byla naplněna zakázka, kterou zadávali.

Vzhledem ke kapacitě nabízení našich služeb jsme sociálně-rehabilitační program realizovali pouze ve třídách, v nichž měl obtíže v sociální oblasti náš klient. V ideálním případě tento klient docházel současně na skupinovou terapii a mohl tak prakticky trénovat způsoby chování a reagování, ve kterých ve třídě selhával.

Sociálně-rehabilitační program pro klienta byl realizován ve čtyřech třídních kolektivech většinou po dobu pěti setkání. Všem programům předcházela diagnostika tříd. Ve dvou dalších třídách byla realizována diagnostika třídního kolektivu a následné konzultace s pedagogy. Celkový počet setkání za uplynulý školní rok bylo 25.

Tradičně také spolupracujeme s víceletým gymnáziem Příbram, kdy k nám přicházejí žáci primy a mají prostor mluvit o situaci ve svém třídním kolektivu a o změně, kterou pro ně představuje přechod na víceleté gymnázium. Program je vždy zaměřen na prevenci rizikových jevů.

Letní dětský tábor, příměstský tábor

Již devátým rokem se uskutečnil v rámci projektu „Provázení“ ve spolupráci s oddělením SPOD MěÚ Příbram sedmidenní letní sociálně rehabilitační pobyt ve stanovém táboře v Hájovně Na Dědku u Rožmitálu pod Třemšínem.

Před konáním tábora se uskutečnilo první setkání s klienty a jejich rodiči ve středisku výchovné péče, kde se děti seznámily s personálním obsazením. Během setkání děti hrály několik seznamovacích her, které měly za cíl poznat se nejen mezi sebou, ale i s vedoucími.

Do tábora bylo vybráno 20 dětí (13 chlapců a 7 děvčat) našich dlouhodobých, aktivně spolupracujících klientů. Jednalo se o děti, které obtížně vytváří kamarádské vztahy a často se dostávají do konfliktů s vrstevníky i dospělými. O zařazení do letního tábora je mezi našimi klienty velký zájem, přednost dostávají ti ze sociálně slabších rodin. Pro většinu dětí byl tábor jedinou letní aktivitou během prázdnin. Program dětského letního tábora byl veden táborovou hrou „Cesta kolem světa“. Etapová hra byla zaměřena především na komunikaci ve skupině, fyzickou kondici a týmovou spolupráci při časových hrách.

V letošním roce se konaly také již dva běhy příměstského tábora v našich prostorách střediska výchovné péče. Ve spolupráci s městem Příbram se i s naší účastí uskutečnily dva pětidenní příměstské tábory v době od 10.7. do 21.7. 2017. Zúčastnilo se ho 20 dětí, většina z nich byla našimi klienty. Pro děti byl připraven bohatý program, včetně celodenního výletu s plavbou parníkem. Děti si užily týmovou spolupráci při hrách, soutěžily, posilovaly zručnost, logické myšlení a vytrvalost.

Metodická činnost

Středisko poskytuje metodické služby, jejichž cílem je metodická podpora a edukace pedagogů v oblasti příčin a možností předcházení, zmírňování nebo zastavení poruch chování nebo rizikového chování, která směřuje k nalezení optimálních postupů pro práci s dítětem.

Cílovou skupinou pro metodickou činnost je pedagog dítěte nebo skupiny dětí, které jsou v obtížné životní situaci, v riziku vzniku a vývoje poruch chování, nebo rizikového chování, jedná-li se o řešení situace ve vztahu k dítěti.

S pedagogickými pracovníky a rodiči byla individuálně konzultována problematika specifických vývojových poruch chování, sy ADHD, dětské agresivity a možnosti práce s problémovým dítětem ve škole. Nadále úzce spolupracujeme s PPP Příbram při přípravě podkladů k vystavení integračních posudků a žádostí o pedagogické asistenty pro naše klienty.

Vzhledem ke zvyšujícímu se počtu rizikových jevů na školách, které jsme zaznamenali v uplynulém období, jsme připravili odborný seminář pro pedagogy, zaměřený na řešení šikany a konkrétně na realizaci řízených rozhovorů. Semináře se zúčastnili zástupci všech příbramských škol a měl velmi dobrý ohlas.

V závěru školního roku jsme pro výchovné poradce a školní metodiky prevence zajistili seminář pod vedením PhDr. R. Brauna, Ph.D. zaměřený na diagnostiku třídy.

Intervize, supervize

Všichni odborní pracovníci střediska procházejí dlouhodobou, kontinuální supervizí, V loňském školním roce se uskutečnilo pět supervizních setkání vedených PhDr. Janem Smolkou. Supervize byla zaměřena na předcházení psychosociálního stresu a syndromu vyhoření, na řešení obtížných situací a vztahů s klienty, jejich rodiči a dalšími osobami zodpovědnými za výchovu, na týmové procesy probíhající na pracovišti, na zvyšování kvality a etiky práce s klienty.

Pod vedením PaedDr. Jany Ptáčkové jsme se jedenkrát měsíčně setkávali na společných intervizích, které byly zaměřeny na klientská a skupinová témata. Intervizní úhel pohledu rozšiřuje náhled na možné příčiny i řešení potíží klienta a to v celém sociálním kontextu. Zároveň umožňuje efektivnější využití potenciálu týmové spolupráce pracovníků.

Osobnostní rozvoje a průběžné vzdělávání odborných pracovníků

Jednotliví odborní pracovníci se kontinuálně vzdělávají podle svého profesního zaměření a své odborné specializace. Průběžně se sebevzdělávají studiem odborné literatury, studiem speciálních odborných textů, které využívají pro svou práci, dle své specializace se účastní seminářů a přednášek. V loňském roce jsme se účastnili a zároveň podíleli na zajištění odborného semináře pro pedagogy, zaměřeného na diagnostiku třídy s využitím dotazníků B3 a B4.

V průběhu roku dva odborní pracovníci zahájili dlouhodobý sebezkušenostní výcvik.

Spolupráce s ostatními organizacemi

Středisko Příbram spolupracuje zejména s pedagogicko-psychologickou poradnou v Příbrami a se sociálními odbory a odděleními sociálně právní ochrany městských úřadů regionu a s dalšími subjekty, které se podílejí na prevenci sociálně patologických jevů.

Zpráva o činnosti

ambulantního oddělení Střediska výchovné péče v Praze 12

Modřanech, Rakovského 3138

PaedDr. Jolana Marková

Cíle a poslání

Ambulantní oddělení Střediska výchovné péče je detašovaným pracovištěm zařízení Diagnostický ústav a Středisko výchovné péče Praha 4, Na Dlouhé mezi 19. Středisko je preventivním, specializovaným pracovištěm poskytujícím speciálně pedagogické a psychologické služby dítěti a jeho rodině s rizikem či s již rozvinutými projevy poruch chování a negativních jevů v sociálním vývoji, u nichž není nařízena ústavní výchova nebo uložena ochranná výchova, osobám odpovědným za výchovu a pedagogickým pracovníkům.

Středisko poskytuje službu také dětem navracejícím se z ústavní výchovy a je nápomocné při jejich integraci do společnosti. Cílem preventivní péče ve Středisku je předcházení či alespoň zmírnění dopadu ohrožení dítěte a jeho rodiny a řešení dopadu tohoto ohrožení. Rodina je podporována jako celek, také je tak na ni nahlíženo.

Preventivní péče se zaměřuje na práci s celým sociálním polem dítěte a jeho rodiny. Středisko intenzivně meziresortně spolupracuje s ostatními odbornými pracovišti a účastní se případových konferencí, odborní pracovníci jednají vždy v nejvyšším zájmu dítěte.

Personální obsazení

Ve školním roce 2016/17 jsme pracovali při obsazení 5,3 úvazku odborných pracovníků. V týmu byl zastoupen mužský úhel pohledu v počtu tři odborní pracovníci a ženský úhel pohledu v počtu 2,5 odborných pracovníků. Při práci s rodinou je důležité, aby byl přítomný mužský i ženský element.

Ve školním roce 2016/17 jsme pracovali v personálním obsazení:

PaedDr. Jolana Marková	- speciální pedagog/ vedoucí oddělení	1,0 pracovní úvazek
Mgr. Ivana Pokorná	- speciální pedagog	1,0 pracovní úvazek
PhDr. Pavel Klíma, CSc	- psycholog	1,0 pracovní úvazek
Mgr. Michal Voldřich	- psycholog	0,8 pracovní úvazek
Mgr. Martin Musil	- psycholog	1,0 pracovní úvazek
Mgr. Hana Otevřelová	- speciální pedagog	0,5 pracovní úvazek
Romana Martinkovská	- uklízečka	0,35 pracovní úvazek

Charakteristika klientely

V období od 1.9.2016 do 31.8.2017 požádalo o služby střediska **299 klientů** a jejich rodin.

Věk	Počet klientů	Z celkového počtu dívky
MŠ	8	0
ZŠ – 1. stupeň	120	39
ZŠ – 2. stupeň	95	41
SŠ	67	43
VOŠ, VŠ	5	3
Školsky nezařazení	4	1

Iniciátor příchodu klientů do střediska

Iniciátor spolupráce se SVP	Počet klientů
Klient sám	29
Rodiny	226
Školské poradenské zařízení	1
OSPOD	12
Škola	29
Zdravotnické zařízení	2
Soudy	0

Hlavní důvod příchodu klienta do střediska

Důvod příchodu	Počet klientů
Rodinné problémy	104
z toho týrání sexuální zneužívání	0
Školní problémy	116
z toho mentální retardace	0
z toho SPU/CH	37
Zneužívání návykových látek	0
Osobnostní problémy	79
Prekriminální a kriminální problémy	0

Formy poskytovaných služeb a odborné pomoci

V r. 2016/2017 na ambulantním oddělení SVP Modřany probíhaly v rámci preventivní speciálně pedagogické a pedagogicko-psychologické pomoci dětem, mladistvým a jejich rodinám, školám, následující formy terapie a poradenství:

- ✓ individuální terapie
- ✓ rodinné terapie
- ✓ skupinové s týdenní frekvencí setkávání
- ✓ školní vrstevnické skupiny
- ✓ preventivně – terapeutické služby (výjezdy, semináře pro pedagogické pracovníky, regionální setkávání se sociálními pracovníky, mezirezortní odborné semináře)
- ✓ psychologická a speciálně pedagogická diagnostika

Individuální terapie

Terapie v dětském a adolescentním věku je nedílnou součástí péče o dítě a jeho rodinu. Rozdíly v terapii dětí a adolescentů jsou odvozeny od charakteristik typických pro jednotlivá vývojová období. Tyto vývojové charakteristiky se projevují na úrovni emoční, kognitivní a behaviorální, na úrovni intrapsychické i interpersonální. Pro terapii je významný kontext subjektivního prožívání dítěte a adolescenta. Subjektivní prožívání nemusí být zcela shodné s tzv. objektivním posuzováním dítěte a okolností jeho života, ale může mít podstatný vliv na vývoj psychopatologické symptomatiky. Porozumění dětskému a adolescentnímu prožívání a myšlení a zájem terapeuta o tento svět jsou nezbytnými podmínkami pro úspěšnou psychoterapii. U menších dětí je jedním ze základních komunikačních prostředků hra. Terapeut musel být opatrný ve vztahu k objektivním údajům rodičů o dítěti. Výrazný rozdíl při individuální práci s dětmi a dospělými byl způsob komunikace v souvislosti s vývojovými obdobími. Volba terapeutických technik byla odvozena od klinické situace. Přístup k dítěti v krizové situaci byl aktivní, strukturovaný a poskytující přímou pomoc dítěti i rodičům. Při individuální práci jsme používali techniky psychorelaxační, arteterapeutické, muzikoterapeutické, dramaterapeutické, hrové terapie, imaginace.

V individuální terapii jsme vycházeli z myšlenek **integrativní terapie**. Využívali jsme **psychodynamickou psychoterapii**, zaměřenou na současné vztahy dítěte a její reálný kontext, ve kterém dítě prožívá konflikty, je frustrováno a nemá dostatek citové podpory od důležitých blízkých osob. Pro proces terapeutické změny byl podstatný vztah dítěte s terapeutem, v němž dítě získávalo emočně korektivní zkušenost. Emočně korektivní zkušenost může vést ke změně emočního prožívání a interpersonálního chování dítěte. Cílem terapie bylo odstranit překážku, která omezuje psychický růst a vývoj dítěte (hra, cílená činnost, psychodrama, psychogymnastika).

U klientů jsme využívali také principů **behaviorální terapie** zejména ve dvou směrech: posílení žádoucího chování dítěte a redukování nežádoucího chování.

Techniky, které byly používány zahrnovali zejména :

- * techniky operačního podmiňování – jde zejména o zpevňování žádoucího chování a odstranění nežádoucího chování
- * expoziční přístup – dítě se postupně vystavuje podnětům, ze kterých má strach, vystavování dítěte objektu strachu je postupné a předpokládá seřazenou hierarchii břížnosti

- * modelování – metoda vychází z principů zástupného učení, dítě postupně zkouší žádoucí chování v přítomnosti terapeuta a později v přirozených situacích. Podmínkou je zpevňování každé žádoucí reakce dítěte,
- * kognitivní techniky, které jsou zaměřeny na změnu dysfunkčních myšlenek a vnitřních postojů. Jsou cíleny na vytváření sebeovládání, řešení problémů, zvládání stresu (sebeinstrukční trénink)

Kognitivně behaviorální terapie vychází z teorie učení a příčiny poruch vidí v interakci dítěte s prostředím, zaměřuje se na pozorovatelné, konkrétní a ohraničené chování dítěte, klade si konkrétní cíle a předpokládá aktivní spolupráci dítěte.

Humanistická a existenciální terapie, která zdůrazňuje zejména lidskou individualitu, seberealizaci člověka, oblast duchovních hodnot, a subjektivitu lidské zkušenosti. Vztah s terapeutem je jedinečným setkáním, které může napomoci procesu vnitřního růstu.

Rodinné terapie

Vycházeli jsme ze systemické rodinné terapie, která se podle rámcových etických směrnic německého společenství rodinné terapie (Ethik- Rahmenrichtlinien, 1997) vyznačuje úctou, respektem a pozitivním příklonem ve vztahu k jednotlivcům a systémům. Zahrnuje akceptování jednotlivců jako osob a neutralitu ve vztahu ke všem členům systému. Účastníci jsou považováni za experty na sebe a na své problémy a jsou povzbuzováni, podporováni a doprovázeni při objevování a využívání vlastních zdrojů a při přebírání osobní odpovědnosti za hledání možností řešení problémů.

Rodinná terapie představuje terapeutickou orientaci, která klade důraz na rodinný systém. Základní tezí je zjištění, že rodina představuje rodinný systém s dynamickými vztahy jednotlivých účastníků, kdy selhání jednoho člena, „identifikovaného klienta“, má co dělat s rovnováhou celého systému. Rodinná terapie zdůrazňuje cirkulární kauzalitu (vzájemnou propojenost různých jevů v rodině), která se na rozdíl od tzv. lineární kauzality jeví více odpovídající rodinnému dění, problémům dítěte i možnostem ovlivnění interakcí v rodině.

Rodinná terapie ve Středisku byla zaměřena zejména na následující oblasti.

- * explorace vzájemných interakcí a vazeb členů rodiny a jejich vztah k identifikovanému problému
- * pozitivní změna interakcí v rodině
- * posílení schopnosti rodiny řešit vlastní problémy

Odborní pracovníci Střediska, kteří pracovali formou rodinné systemické terapie mají ukončený základní i supervizi výcvik v systemické rodinné terapii.

Pracovní formy a postupy vycházejí zejména z teorií:

- * sociálního konstruktivismu, který přirovnává lidské osudy k vyprávěným příběhům.

Příběh rodiny se opakovaným vyprávěním pozměňuje, převyprávěním se dosahuje terapeuticky významné rekonstrukce starých (traumatických) významů a objevuje se prostor pro rekonstrukci rodiny, respektive konstrukci nového, pozitivnějšího rodinného příběhu

- * cirkulárního dotazování (nepřímý způsob získávání informací, např.: „co si myslíte, že si přeje Vaše dítě“)

- * technika externalizace (symptom dítěte je označen jako něco vnějšího, co nepatří k jeho osobnosti)

Při své práci jsme nevycházeli pouze ze systemické rodinné terapie, ale přikláněli jsme se k psychoterapii integrativní, která je uzpůsobená konkrétním potřebám klientů. Využívali jsme strukturální rodinnou terapii (práce s hranicemi, subsystémy rodičů, dětí a prarodičů) – cílem strukturální terapie je pomoci rodině znovu vytvořit zdravou strukturu s přiměřenými hranicemi a adekvátním uspořádáním rodinných subsystémů. Dále jsme využívali strategickou rodinnou terapii, především technik paradoxní intervence a ukládání domácích úkolů. Také jsme pracovali s klienty formou terapie behaviorální, která je založena na modelech sociálního učení a je zaměřena na zlepšení komunikace v rodině a na zlepšení schopnosti rodiny řešit problémy. Využívala se také edukativní práce s rodinou (např. poskytnutí a propracování informací a přístupů k dítěti). Pro práci s rodinou jsme využívali metodu „Ostrov rodiny“ jejímž autorem je PhDr. Zdeněk Rieger, který byl naším dlouholetým kolegou a měli jsme možnost s ním dlouhodobě spolupracovat, což obohatilo náš profesní růst.

Při práci s dětmi navracejícími se z ústavní výchovy jsme pracovali především s rodinným systémem, využíváme literatury našeho kolegy „Návrat k rodině a domů“.

Skupinová terapie byla organizována v několika formách

Skupinová terapie byla zaměřena především na oblast interpersonálních vztahů, na význam vztahů dítěte s vrstevníky a na oblast sociálních dovedností. Ve skupinové psychoterapii s dětmi jsme respektovali věková specifika, a to v oblasti emočního, kognitivního a

interpersonálního vývoje. Skupinová práce nám umožňovala využít fakt, že dítě obvykle vyjadřuje samo sebe více chováním a vnějšími projevy než verbalizací a introspekci a tuto aktivitu dítěte bylo ve skupině možné modifikovat. Dospívající mohl dosáhnout vzhledu do vlastních problémů a konfliktů v konkrétní situaci s užitím zpětné vazby nejen od terapeuta, ale také od ostatních členů skupiny. Skupina představovala pro dítě psychologicky bezpečné prostředí, v němž se nemuselo obávat odmítnutí nebo zesměšnění. Jedním z úkolů psychoterapeuta v dětské skupině bylo zajistit bezpečnou atmosféru skupiny. Jeho role oproti skupinové psychoterapii s adolescenty byla aktivnější, více strukturující dění ve skupině. Ve skupinách byly využívány rozličné techniky (arteterapie, muzikoterapie, psychodrama, psychosociální hry). Optimální sestavení skupiny respektovalo věková specifika a homogenitu výběru. Metaforou pro tento typ výběru byl princip Noemovy archy, představující párový výběr.

- ✓ skupina psychorelaxační pro děti ml. školního věku (mgr. Voldřich, mgr. Otevřelová)
- ✓ skupina koedukovaná vrstevnická pro střední školní věk (dr. Marková, mgr. Musil)
- ✓ skupina koedukovaná vrstevnická pro adolescenty (dr. Klíma, mgr. Pokorná)
- ✓ postpéčová skupina adolescentů koedukovaná (dr. Klíma, mgr. Pokorná)
- ✓ školní vrstevnické skupiny (dr. Klíma, mgr. Musil)

Skupiny byly organizovány jako uzavřené, jedna skupina- psychorelaxační byla otevřená. Z hlediska pohlaví koedukované, některé byly pokračující. Ve skupinách se nepracovalo s toxikomany a s jedinci s trestnou činností nebo s nařízenou ÚV. Rovněž jsme nepracovali s klienty se závažnou psychiatrickou diagnózou. Základním pravidlem účasti klientů ve skupině byla dobrovolnost. S každým klientem a jeho zákonným zástupcem byla před zahájením skupiny podepisována dohoda o spolupráci.

Všechny skupiny byly vedeny dvojicí zkušených terapeutů (muž, žena). Orientace skupinové terapie směřovala k prevenci poruch chování, ke zvýšení odolnosti vůči sociálně patologickým jevům, k prevenci šikany, k řešení vrstevnických a partnerských vztahů a k práci s problematickými rodinami.

Skupiny se účastnily výjezdových setkání dle finančních možností (pro klienty hrazeno z grantu, sponzorských darů, příspěvků klientů) a podle vytíženosti odborných pracovníků. Klienti mladšího školního věku se zúčastnili dvoudenního zátěžového výjezdu v okolí Prahy. A dále jednoho čtyřdenního v Jizerských horách.

Klienti středního školního věku se účastnili dvou čtyřdenních zátěžových výjezdů na základně Jemčina .

Klienti adolescentního věku se zúčastnili dvou čtyřdenních zátěžových výjezdů v Koskách.

Postpéčová skupina klientů se účastnila dvou jednodenních výjezdů v okolí Prahy.

V období prázdnin proběhl pro klienty Střediska sedmidenní zátěžový výjezd v oblasti Nežárky na základně Jemčina.

Vrstevnícká skupina pro děti mladšího školního věku

Využívala technik terapie hrou, kde byl kladen důraz na prvky muzikoterapeutické, dramaterapeutické, arteterapeutické, neverbální techniky komunikace (práce s tělem), sociální interakci. Byla určena pro děti mladšího školního věku a probíhala jednou za týden od měsíce října 2016 do června 2017.

Setkání skupiny probíhalo vždy v úterý 1x za týden od 16⁰⁰ – 17⁰⁰h. Skupina byla zaměřena na mladší školní věk žáků ZŠ. Skupina byla početně limitována na max. 8 klientů. Každý klient a jeho zákonný zástupce podepsali kontrakt se SVP.

Skupina měla za úkol:

- ✓ rozvíjet sociální kompetence klientů
- ✓ zlepšovat orientaci ve skupinové interakci
- ✓ procvičovat hrubou i jemnou motoriku formou, která je pro dítě zábavná a motivující
- ✓ naučit relaxovat
- ✓ vytvářet prostor pro vyjádření a sdílení různých druhů pocitů a nálad, napomáhala k lepší adaptaci a orientaci dítěte v emocionálních stavech, vytvářela chráněný prostor pro ventilování, formulování, zpracování myšlenkových obsahů klientů, což napomáhalo k užitečnějšímu a smysluplnějšímu jednání v sociálních systémech

Vrstevnícká skupina středního školního věku

Byla určena dětem středního školního věku, byla skupinou vrstevníckou koedukovanou. Počet klientů ve skupině byl maximálně 8. Skupina probíhala od října 2015 do června 2016, 1x za týden vždy v pondělí od 16:36 do 18:00. Skupina byla zaměřená na vrstevnícké vztahy a vztahy k autoritám, na sebepoznání klientů. Ve skupině byly používány zejména prvky z arteterapie, muzikoterapie a interakčních her. Účast ve skupině byla dobrovolná na základě dohody mezi klientem, zák. zástupcem a SVP. Při práci se skupinou bylo využíváno technik arteterapie, psychodramatických, nonverbálních, dramaterapie, imaginace, interakčních her.

Cílem skupiny bylo zlepšit postavení klienta v širším sociálním systému, podpořit jeho osobnostního růstu a sebepoznání a sebepřijímání.

Vrstevnícká skupina pro adolescentní klienty

Byla určena klientům adolescentním, byla skupinou koedukovanou zaměřenou na klienty s poruchami chování, s poruchami sociálních vztahů. Skupina byla pro zájemce dobrovolná, před započetím skupiny byla sjednána smlouva mezi klientem zák. zástupcem a SVP. Cílem terapie ve skupině bylo vedení klientů k sebepoznání a k osvojení si nové kvality vztahů k nejbližším osobám. Výsledkem pak byla prevence nárůstu zmíněných poruch v závažné problémy osobnostní, mezilidské, prevence výskytu drogové závislosti a antisociálních poruch chování. Při skupinové práci byly uplatňovány verbální i neverbální techniky podstatné pro nácvik komunikativních dovedností, techniky pro nácvik asertivního chování, relaxační techniky a psychogymnastika.

Skupina probíhala jednou týdně od měsíce října 2016 do června 2017, vždy ve čtvrtek od 17⁰⁰ - 18³⁰ h.

Postpéčová vrstevnícká skupina

Byla určena adolescentním klientům, kteří jsou dlouhodobě v naší péči a vyžadují nadále pravidelnou odbornou podporu. Jedná se o klienty s autistickými rysy, pro které je udržování sociálních kontaktů obtížné. Skupiny Byla zaměřena především na rozvoj a podporu jejich sociálních dovedností. Skupina byla koedukovaná. Počet klientů ve skupině byl 6. Interval setkávání 1x za tři týdny.

Školní vrstevnícké programy

Preventivní skupiny zaměřené na sociální role, komunikaci ve škole, vztah učitel - žák, problematika šikany (preventivní program, intervenční program). Samotné práci vždy předcházela diagnostika vztahů mezi spolužáky. Výsledky šetření byly následně analyzovány a využity pro další práci se třídou. Programy byly sestaveny z několika tematických modulů, které na sebe kontinuálně navazují. Moduly probíhaly formou diskuzí, psychoher či nonverbálních technik. Skupiny probíhaly jednou za čtrnáct dní. Program byl vytvořen pro 4-5 setkání s třídním kolektivem a třídním učitelem.

Spolupráce se školami

Vedle s rodinou spolupracovalo naše zařízení se školou, kam dítě docházelo. S učiteli je obvykle konzultována postavení dítěte ve třídě a jeho celková situace ve vzdělávacím procesu. V případě potřeby byla provedena diagnostika třídy a na ní navazující návrhy řešení. Úzká spolupráce našeho zařízení se školami přinesla značný posun v řešení nelehké situace klienta a jeho rodiny. Samotní zástupci škol se na naše zařízení obraceli s žádostí o podporu při vytváření a realizaci individuálních vzdělávacích plánů.

Zapojení do projektu prevence sociálně patologických jevů na Praze 12

Spolupracovali jsme s MČ Prahy 12 na programu prevence kriminality, tento projekt úzce navazoval na usnesení Rady MČ Prahy 12 o vzniku komunitního plánování, jehož cílem bylo zkvalitnění života občanů v daném regionu, což nebylo možné bez preventivního působení na oblast sociálně patologických jevů. Tento projekt předpokládal, že nejvíce ohroženou skupinou jsou děti a mládež, a to v důsledku jejich sociální nezralosti, snadné ovlivnitelnosti a stále komplikovanějšího společenského kontextu. Vycházelo se ze stávající dlouhodobé spolupráce státních a nestátních subjektů působících v oblasti primární, sekundární a terciární prevence

Návaznost na další zdroje

Středisko se zaměřovalo především na podporu a spolupráci s celým rodinným systémem a celým sociálním polem dítěte. Z tohoto důvodu Středisko intenzivně pracovalo s ostatními odbornými pracovišti napříč resort. Odborní pracovníci se účastnili případových konferencí a jednali vždy v nejvyšším zájmu dítěte. V uplynulém školním roce byli někteří pracovníci součástí komplexní péče (uskupení odborníků z různých resortů), která se podrobně věnuje klientům Prahy.

Odborní pracovníci střediska pomáhali klientům rozšiřovat sociální podporu v celé šíři jejich sociálního prostředí, a to jak individuální (podpora kompetencí rodičů), tak institucionalizovanou (práce se školou). V případě potřeb klienta pomáhali pracovníci Střediska využívat sítě služeb dostupných v jeho okolí, a to jak ve státní, tak nestátní sféře. Snahou bylo podporovat nezávislost klienta na sociálních službách.

- Středisko napomáhalo klientům využívat další školské, zdravotní a sociální služby. Pokud to bylo možné a vhodné, doporučil klientovi vedoucí případu po ukončení poskytování péče návazné služby.

- Pokud nebylo Středisko schopno poskytnout klientovi odpovídající péči, zprostředkovalo mu adekvátní kontakt na jiné odborné pracoviště.
- Středisko mělo vytvořený seznam návazných odborných služeb. Tento seznam byl pravidelně aktualizován.
- Pokud to vyžadovala klientova situace, spolupracovalo Středisko při řešení klientovy situace s dalšími institucemi či odborníky, se souhlasem klienta a jeho zákonných zástupců se účastnilo případových konferencí

Profesní rozvoj pracovníků

Všichni odborní pracovníci Střediska procházeli dlouhodobou, kontinuální supervizí. Aktuálně pod vedením PhDr. V. Junkové. Supervizní setkání proběhla dle plánu jedenkrát za měsíc.

Supervize byla zaměřena na předcházení psychosociálního stresu a syndromu vyhoření, na řešení obtížných situací a vztahů s klienty, jejich rodiči a dalšími osobami zodpovědnými za výchovu, na týmové procesy probíhající na pracovišti, na zvyšování kvality a etiky práce s klienty.

Každý odborný pracovník měl možnost intervizně konzultovat s vedoucí o klientech. Doba k tomu určená byla pondělí, úterý, středa a pátek od 8.00 do 9.00h., tento čas byl pro intervize aktivně využíván.

Jednotliví odborní pracovníci se kontinuálně vzdělávali podle svého profesního zaměření a své odborné specializace. Průběžně se sebevzdělávali studiem odborné literatury, studiem speciálních odborných textů, které využívají pro svou práci, dle své specializace se účastnili seminářů a přednášek. Středisko ve spolupráci s DÚ a SVP zajišťovalo profesní rozvoj jednotlivých pracovníků, jejich znalostí a dovedností, které jsou předpokladem pro výkon jejich činností.

Pedagogičtí pracovníci mají po dobu výkonu své pedagogické činnosti povinnost dalšího vzdělávání, kterým si obnovují, upevňují a doplňují kvalifikaci. Vedoucí Střediska podporoval profesní dlouhodobé vzdělávání pracovníků a vytvářel jim podmínky pro účast na tomto vzdělávání. Pracovníci měli též možnost sami navrhopvat, v kterých oblastech se chtějí vzdělávat. Využívali k tomu též akreditovaných vzdělávacích programů. Dva odborní pracovníci jsou v dlouhodobém výcviku v psychoanalytické psychoterapie dětí a dospívajících u ČSPAP, dva odborní pracovníci ukončili výcvik párové psychoterapie pod vedením PhDr. Knopa a PhDr. Zemanové.

Zpráva o činnosti školní jídelny

Bc. Jan Kopecký

Školní jídelna je zařazena do Rejstříku škol a školských zařízení jako součást DÚ a SVP

Školní jídelna poskytuje služby dle § 119 zákona č. 561/2004 Sb., a to:

- zajišťuje klientům Diagnostického ústavu celodenní stravu skládající se z 6ti chodů (snídaně, přesnídávka, oběd, svačina, večeře a večeře II.).
- zajišťuje stravování zaměstnanců Diagnostického ústavu (oběd, večeře).

Místo poskytování služeb: Na Dlouhé mezi 69/19, 147 00 Praha 4

Nejvyšší povolený počet stravovaných: 100

V období od 1.9.2016 do 31.8.2017 se stabilizoval náš pracovní tým. Jsme schopni i ve velmi vypjaté situaci, jakou byla například chřipková epidemie loňského podzimu i s ½ zaměstnanců léčících se v domácím prostředí odvádět velmi dobrou práci.

Poradenství a jídelníčky konzultujeme stále ve spolupráci s dietoložkou MUDr. Václavou Kunovou. Pracujeme na vytvoření stravovacího programu, který by obsahoval jídelníček na 365 dnů v roce a který by garantoval splnění požadovaných norem spotřebního koše i odhad finanční normy, neb ceny potravin během kalendářního roku kolísají. Ovšem skokové zdražení vstupů letošního jara nám značně zkomplikovalo situaci. Z důvodu mrazů se během týdne vstupy například ovoce, zeleniny i bylinek vyšplhali na trojnásobek běžné ceny. Situace se vrátila k nižší cenové hladině a stabilitě před prázdninami a mohli jsme využít cyklické nízké ceny ovoce a zeleniny v letním období. Nicméně naše republika je opět zasažena skokovým navýšením, které souvisí s tak zvanou máselnou krizí. Z tohoto důvodu jsme byli nuceni reagovat na tyto skutečnosti a upravit finanční normu. Jídelníček se snažíme dělat pestrý a ukázat našim klientům trendy současné kuchyně. Při sestavování je brán zřetel na vyváženost glykemického indexu během dne s cca 10 000kj/den. Vzhledem k našemu segmentu strávníků se snažíme o zvýšený přísun vápníku, protože dívky mají v dospívání větší potřebu tohoto prvku než opačné pohlaví. Disponujeme dle požadavků vyhlášky jídelníčky pro šetřící i bezlepkovou dietu a jsme schopni reagovat na alergie či intolerance k vybraným surovinám.

Ohledně organizace práce pracujeme na zjednodušení a zkvalitnění pracovních postupů za pomoci moderní technologie, kterou disponujeme.

Náš objednávkový systém velice usnadňuje administrativní práce a můžeme pružněji reagovat na změny počtu strávníků. Tím zaručujeme, že každý dostane jídlo odpovídající kvality a

eliminujeme také plýtvání, protože v každou časovou frekvenci jsme přesně schopni zjistit počet klientů jednotlivých oddělení i zaměstnanců, kteří si jídlo objednali. Ať už z pohodlí domova, mobilního telefonu na cestách, nebo přímo ze zaměstnání.

Počet jídel vydaných za školní rok 2016/2017

Klienti: 61 219

Zaměstnanci: 7 737

Další vzdělávání pedagogických pracovníků ve školním roce 2016/17

- I. Pregraduální studium – dokončuje
 - a. adiktologie 3

- II. Interní vzdělávání
 - a. téma: sociálně právní minimum průběžně
 - b. téma: první pomoc průběžně

- III. Další vzdělávání pedagogických pracovníků
 - a. celoživotní vzdělávání PedFUK – speciální pedagogika 2
 - b. výcvikový kurz KBT 1
 - c. výcvikový kurz Narativní práce s dětským traumatem 1
 - d. vzdělávací program pro metodické průvodce – odborné pracovníky diagnostických ústavů, pověřené metodickým vedením zařízení ústavní a ochranné výchovy 2
 - e. kurz – terapeutka metody RUŠ (Rychlá a účinná změna skutečnosti) 1
 - f. NIDV – etická výchova, podpora zavádění do výuky 1

Základní údaje o hospodaření za kalendářní rok 2016

Libuše Doleželová

Hodnocení nákladů a výnosů za hlavní činnost, hodnocení závazných ukazatelů:

Poskytnutá dotace ze státního rozpočtu byla využita v souladu se závaznými ukazateli rozpočtu, kterými jsou NIV celkem, MP celkem, OON a limit počtu zaměstnanců. V hodnoceném roce 2016 byla dotace (v ONIV) zřizovatele doplněna plným využitím vlastních výnosů a zapojením prostředků z fondů organizace, když v provozní část dotace (ONIV) nebyla zohledněna skutečnost připojeného pracoviště Řevnice.

Podíl prostředků z příspěvku zřizovatele na celkovém financování organizace činí v hodnoceném roce 98 %, podíl prostředků z příspěvku zřizovatele na ONIV činí 54%.

V důsledku organizačních změn, havarijní situace budovy v Řevnicích a personálních změn na odborných pozicích došlo k nedočerpání limitu zaměstnanců a tím k nedočerpání mzdových prostředků.

Organizace v roce 2016 rozpočtovala prostředky na třech paragrafech rozpočtové skladby.

Paragraf 3132 diagnostické ústavy:

Náklady organizace ve vykazovaném roce 2016 ve své provozní části (ostatní neinvestiční výdaje) jsou ovlivněny rostoucími cenami spotřebního materiálu (hygienické a úklidové prostředky, materiál na údržbu) a potravin. Náklady na energie tvoří 20 % celkových ONIV. Podíl spotřeby potravin na celkových ONIV je 20 %, od května 2016 organizace upravila finanční limit na nákup potravin na 95,-- Kč u strážníků věkové kategorie 15 let a více. Položka opravy a udržování je tvořena z nezbytných drobných oprav a údržby budov a majetku.

Vlastní výnosy organizace jsou tvořeny převážně příspěvkem na úhradu péče (ošetřovným). Celkové „602 - výnosy z prodeje služeb“ zde jsou 1.291.608 Kč, z toho 140.294 Kč nekrytých (na pohledávkách roku). Dále jsou vlastní výnosy tvořeny platbami za stravné od zaměstnanců a ostatními příjmy. Ve výnosech jsou zobrazeny také neprofinancované odpisy roku ve výši 2.363.316,29 Kč a zapojení rezervního fondu organizace ve výši 194.568,64 Kč.

Na § 3148 jsou financována ambulantní střediska výchovné péče, a to v Příbrami a v Praze 4 – Modřanech. Oba objekty má organizace v nájmu od příslušných městských částí,

příčemž ve středisku v Příbrami jsou hrazeny dle nájemní smlouvy pouze náklady na energie a služby. Výnosy § 3148 jsou tvořeny příspěvkem zřizovatele a čerpaným finančním darem. Náklady na technické, hospodářské a ekonomické zázemí těchto pracovišť jsou účtovány na §3132.

Na § 3141 školní stravování jsou účtovány mzdové prostředky, zákonné odvody a FKSP pro školní jídelnu sídlící v hlavní budově organizace Na Dlouhé mezi 69/19. Vzhledem k obtížnému oddělení provozu jsou provozní náklady školní jídelny zahrnuty v § 3132.

Závazné ukazatele za organizaci NIV celkem, MP celkem, OON a limit počtu zaměstnanců, nebyly překročeny.

Závazky

Organizace vykazuje ke dni účetní závěrky pouze běžné krátkodobé závazky, a to:

- závazky z obchodních vztahů. Jedná se o faktury došlé na počátku roku 2017 - náklady konce roku 2016.
- dále organizace eviduje závazky vůči zaměstnancům a závazky ze sociálního a zdravotního pojištění, vážící se k výplatě mzdy za měsíc prosinec. Závazky ke státnímu rozpočtu jsou pouze jiné přímé daně – daň ze mzdy za prosinec.
- v krátkodobých závazcích jsou též účtovány dohadné účty pasivní – odhad spotřeby plynu, elektrické energie a vody za období od poslední fakturace do konce roku.
- vlastní peníze klientek
- od roku 2016 jsou v krátkodobých závazcích na položce D.III.32 krátkodobé přijaté zálohy na transfery účtovány dotace roku před finančním vypořádáním

Pohledávky

Organizace vykazuje k datu účetní závěrky pouze krátkodobé pohledávky, a to:

314/ krátkodobé poskytnuté zálohy na energie

381/ náklady příštích období (předplatné, licence)

315/ jiné pohledávky z hl. činnosti (kauce k nájmu obj. Rakovského)

311/ pohledávky z příspěvků na úhradu péče (netto)

388/ dohadné účty aktivní – dotace před finančním vypořádáním

Podobně jako v předchozích letech největší zdroj pohledávek je z příspěvků na úhradu péče od zákonných zástupců (zákon 109/2002 Sb.). Na základě požadavku §65 Vyhl. 410/2009 Sb. byly vytvořeny opravné položky k pohledávkám po splatnosti. Organizace zohlednila princip významnosti a účtuje o tvorbě opravných položek k rozvahovému dni, tzn. 31.12. Mezi hlavní

příčiny neuhrazování pohledávek patří neznámá aktuální bydliště rodičů, nepřebírání pošty rodiči u soudem nařízené obligatorní péče aj. Součástí upomínek o zaplacení dluhu je návrh splátkového kalendáře.

Čerpání účelových prostředků z MŠMT, mimo kapitulu MŠMT, spolufinancovaných z rozpočtu EU: Organizace nečerpala ve sledovaném roce žádné dotace spolufinancované z rozpočtu EU a ostatních zahraničních programů.

Tvorba a použití peněžních fondů

V roce 2016 organizace čerpala prostředky **fondy reprodukce majetku:**

- na počáteční práce spojené s investiční akcí IZ 1/2015 – Rekonstrukce Řevnice, a to zpracování projektové dokumentace a zaměření vnitřních prostor rekonstruovaného objektu.

V roce 2015 došlo při stavebně technickém průzkumu ke zjištění havarijního stavu na budově pracoviště Řevnice, který organizace převzala na začátku roku 2014. Plán velké rekonstrukce (Investiční záměr č.1/2015 – Rekonstrukce Řevnice za cca 3,5 mil. Kč) na revitalizaci objektu a vybudování přiměřeného (a hygienicky přijatelného) ubytování a servisu pro klienty i zaměstnance, byl na základě stavebně technického průzkumu, který zjistil akutní havarijní stav stropů pozastaven. V roce 2016 jsme podali dodatek k IZ, zahájení stavebních prací rozsáhlé rekonstrukce objektu je plánován na rok 2017.

Prostředky **fondy kulturních a sociálních potřeb** byly čerpány v souladu se zásadami pro čerpání a použití fondu a s rozpočtem na rok 2016. Fond je čerpán především na příspěvky zaměstnancům na stravování a příspěvek na penzijní připojištění.

Fond odměn nebyl v roce 2015 čerpán.

Rezervní fond ze zlepšeného hospodářského výsledku byl v roce 2016 čerpán:

- ve výši 194.510,64 Kč k úhradě potřeb nezajištěných výnosy dle odst.3 §57 zákona 218/2000 Sb.
- ve výši 58,-- Kč k úhradě sankcí dle odst.2b) §57 zákona 218/2000 Sb.

V rezervním fondu z ostatních titulů

V rezervním fondu z ostatních titulů jsou k 31. 12.2016 evidovány finanční příspěvky a dary od fyzických a právnických osob. V průběhu roku byly přijaty nové finanční dary v celkové výši 55.000,-- Kč. Z fondu bylo v roce 2016 čerpáno dle účelu vymezeného darovacími smlouvami v celkové výši 10.000,-- Kč, v rámci hlavní činnosti organizace.

Všechny peněžní fondy organizace jsou plně finančně kryty.

Použití prostředků z mimorozpočtových zdrojů v rámci hlavní činnosti

Organizace obdržela dotaci z rozpočtu Městské části Praha 12 v oblasti životního prostředí na základě Veřejnoprávní smlouvy o poskytnutí dotace č. SML 2016/175 na „**Celkovou realizaci zahrady objektu Rakovského 3138 – 1. část**“ ve výši 30.000,-- Kč. Na projekt revitalizace zahrady v objektu Rakovského 3138, kde je organizace v nájmu a poskytuje zde služby střediska výchovné péče, bylo použito 30.129 Kč. Dotace byla plně využita a vyúčtována k 31.12.2016. Část výdajů ve výši 129 Kč bylo hrazeno z vlastních výnosů organizace. Finanční vypořádání proběhne v roce 2017.

Vyhodnocení hospodářského výsledku

Výsledky hospodaření jsou ovlivňovány hospodařením na devíti objektech různě dislokovaných, dále pak některými specifickými finančně náročnými aktivitami v hlavní činnosti, jako je zachytné pracoviště (zákon 109/2002 Sb.), oddělení pro nezletilé matky s dětmi a nově oddělení pro mládež ohroženou drogovou závislostí.

Hospodaření organizace v roce 2016 skončilo ziskem.

Nedočerpané prostředky jsou navrženy jako příděl do rezervního fondu.

Majetek, s nímž je zpracovatel příslušný hospodařit.

Veškerý majetek organizace je využíván k hlavní činnosti. Budova Na Dlouhé mezi 19, sídlo organizace je využívána zčásti pro administrativní účely, všechny ostatní objekty výhradně pro ubytování dětí, hlavní činnost. Celkem organizace spravuje 6 vlastních a 3 pronajaté nemovitosti.

Na LV 439 v KÚ 745375 Řevnice bylo na parcele č.976 zaevidováno věcné břemeno – zřízení a provozování zařízení distribuční soustavy v rozsahu dle GP 2161-151373/2016 (ČEZ Distribuce, a.s., Teplická 874/8, Děčín. Právní účinky zápisu ke dni 27.10.2016. Smlouva o zřízení věcného břemene č. IV-12-6017264/008 ze dne 17.10.2016.

Řádná inventarizace majetku a závazků byla v organizaci provedena k 31. 12. 2016, v souladu s ustanovením §29 a §30 zákona 563/1991 Sb., o účetnictví v platném znění a v souladu s Vyhláškou č. 270/2010 Sb., o inventarizaci majetku a závazků. Nebyly zjištěny inventarizační rozdíly v porovnání s účetními stavy.

Organizace zvolila pro odepisování dlouhodobého majetku v souladu s ČUS č. 708 rovnoměrný způsob odpisování, předpokládaná doba používání je stanovena pro jednotlivé

majetkové položky. Majetek byl odpisován dle odpisového plánu. V rámci inventarizace majetku k 31. 12. aktualizovala organizace odpisový plán.

Organizace nezískala dostatek finančních prostředků ke krytí odpisů dlouhodobého majetku. Na základě §66 odst. 8) Vyhl. 410/2009 Sb., byl fond reprodukce majetku k 31. 12. snížen výsledkově o odpisy roku 2016 v plné výši. Vzhledem ke skutečnosti, že dochází k nedostatečnému krytí odpisů v posledních hospodářských letech, může vznikat riziková situace při dlouhodobé správě majetku.

Vnější kontroly

Pravidelné čtvrtletní prověrky dodržování ustanovení zákona 109/2002 Sb. prováděné Obvodním státním zastupitelstvím ve svých závěrech konstatují, že nebyla zjištěna nezákonnost ani žádné nedostatky,

Daňová kontrola podle ustanovení §88 zákona č.280/2009 Sb., daňový řád, ve znění pozdějších předpisů z podnětu MŠMT ze dne 7.12.2015 čj. MSMT-45039/2015-1 - doměření nezpůsobilých nepřímých nákladů k projektu CZ.1.07/1.2.00/14.0063 (jedná se o ukončený projekt a doměření odvodu kontrolovaného v roce 2012)

Čj. MSMT-25 113/2016-1 posouzení organizace na místě na základě §25 vyhl.220/2013 Sb., o požadavcích na schvalování účetních závěrek MŠMT - Odborem financování regionálního školství a přímo řízených organizací. Závěr: Posuzovaná organizace se v roce 2016 řídila svým rozpočtem, který byl sestaven jako vyrovnaný. Organizace upravila vnitřní předpisy dle doporučení.

VZP ČR - kontrola plateb pojistného na veřejné zdravotní pojištění a dodržování ostatních povinností plátce pojistného. Při kontrole nebyly zjištěny splatné závazky vůči VZP ČR ani jiné evidenční nedostatky

ČŠI – Pražský inspektorát – hodnocení podmínek, průběhu a výsledků vzdělávání poskytovaného školským zařízením. Závěr: Zařízení stabilně udržuje vysokou kvalitu poskytovaných služeb. Doporučení: Posílit personální obsazení sociální práce.

ČŠI - Pražský inspektorát – kontrola dodržování právních předpisů a veřejnosprávní kontrola. Nebyla zjištěna porušení právních předpisů.